

GRAFIKA

PORTRETY I SCENY HISTORYCZNE

PORTRETY

- 317. [Pierwsi królowie elekcyjni] – Henryk Walezy, Stefan Batory, Zygmunt III Waza.** Ryt. **J. Falck.** 1647 r. 500,-

Miedzioryt; 19,0 x 14,5 (pl. 21,5 x 17,0)

Popiersia trzech pierwszych polskich królów elekcyjnych – Henryka Walezego, Stefana Batorego i Zygmunta III Wazy, ukazane w niszach architektonicznych dekorowanych draperią. Poniżej tarcze herbowe (z Orłem i Pogonią) oraz tytuł: „Ioannis Demetrii Sulikovii [...] Commentarius Brevis Rerum Polonicarum” oraz kartusz z wydawcą. Karta tytułowa obszernego dzieła poświęconego panowaniu pierwszych władców elekcyjnych, pióra Jana Dymitra Solikowskiego, arcybiskupa lwowskiego, sekretarza królewskiego. Dzieło starannie wydane w Gdańsku w znanej oficynie Georga Förstera, z którą współpracował także autor grafiki – Jeremiasz Falck (ok. 1610-1677), ceniony rytownik gdański. Stan dobry.

Lit.: Czapski, s. 308, poz. 1976; SAP t. II, s. 189.

(*Patrz ilustracja na stronie następczej*)

- 318. Stefan Batory (1533-1586), król Polski.** Ryt. **D. Custos.** 1601 r. 1500,-

Miedzioryt z akwafortą; 42,5 x 29,5 (pl. 44,5 x 31,5)

Wizerunek króla w całej postaci, z berłem w ręku i szyszakiem u stóp. Władca przedstawiony w niszy otoczonej architektonicznym obramieniem z bogatą dekoracją rzeźbiarską. U dołu cokół z pustą płyciną osadzoną w kartuszu. Na odwrocie tekst po łacinie w ozdobnej ramie. Rytował Dominicus Custos (1560-1612), flamandzki grafik i wydawca, pracujący na dworze rudyńskim w Pradze. Portret powstał według rysunku Giambattisty Fontany (1524-1587), malarza i grafika włoskiego, działającego głównie dla książąt austriackich. Poniżej postaci króla podpis piórem: „Stephanus Bathoreus Poloniae Rex”. Rycina zamieszczona w dziele Jakuba Schrencka (patrz poz. następcze). Ślad zalania dolnego marginesu, poza tym stan dobry.

Lit.: Katalog portretów, t. IV, s. 384, poz. 5214.

(*Patrz ilustracja na stronie następczej*)

- 319. Radziwiłł Mikołaj, zw. Rudym (1512-1584), wojewoda trocki i wileński, kanclerz litewski, hetman wielki litewski.** Ryt. **D. Custos.** 1601 r. 1500,-

Miedzioryt; 43,0 x 29,3; (pl. 46,5 x 32,0)

Przedstawiony w całej postaci, z regimentem w lewej ręce, wsparty o miecz; stojący w niszy otoczonej architektonicznym obramieniem z bogato rzeźbioną dekoracją. U dołu cokół z pustą płyciną osadzoną w kartuszu, w niej napis piórem „Nicolaus Radzivil”. Na odwrocie biografia po łacinie w ozdobnej ramie. Rycina wg Giambattisty Fontany, zamieszczona w dziele J. Schrencka von Notzing „Augustissimum imperatorum serenissimum regum atque...”, wydanym w 1601 r. Mikołaj Radziwiłł „Rudy” był bratem Barbary Radziwiłłówny, przywódcą ruchu różnowierczego w Wielkim Księstwie

322. Władysław IV (1595-1648), król Polski. Ryt. P. Pontius według P.P. Rubensa. 1624 r. 6000,-

Miedzioryt; 32,0 x 22,4 (pl. 38,2 x 26,0)

Najsławniejszy portret graficzny króla. Władca ukazany w półpostaci, w stroju zachodnim, w kapeluszu ze szkofią. W tle balustrada oraz draperia z dekoracyjnym chwastem. Poniżej portretu napis: „Wladislaus Sigismundus D. G. Poloniae et Sveciae Princeps Elect. Magn. Dux Moscoviae Smol. Sever. CFRD. Dux” oraz sygnatura. Wspaniały barokowy portret władcy sztychowany według obrazu wybitnego malarza europejskiego baroku Petera Paula Rubensa (1577-1640), namalowanego podczas pobytu przyszłego króla w Antwerpii. W 1624 r. królewicz odbył podróż do Niderlandów, w trakcie której odwiedził m.in. Brukselę i Amsterdam. **We wrześniu tego roku dwukrotnie pozował malarzowi** – portret drugi ukazuje władcę do kolan. Obraz ten zyskał znaczną popularność i był kilkakrotnie kopiowany w grafice. Rycinę wykonał Paul Pontius (1603-1658), rysownik i miedziorytnik flamandzki, wieloletni współpracownik Rubensa. Pontius po mistrzowsku oddawał urodę obrazów Rubensa, często tworząc kopie jego dzieł bezpośrednio pod okiem mistrza. Drobne zabrudzenia marginesów (bez szkody dla grafiki), ślad składania (po niewielkiej konserwacji). **Piękny, reprezentacyjny portret. Bardzo rzadkie.** Lit.: Czapski, poz. 2105; Imago Poloniae, t. 1, s. 64, poz. H 13/3. (Patrz tablica XXIX)

323. Jan Kazimierz (1609-1672), król Polski. Ryt. W. Hondius wg D. Schultza. 1650 r. 5000,-

Miedzioryt; 32,6 x 22,1 (przycięty do odcisku płyty)

Jeden z najpiękniejszych polskich portretów doby baroku. Popiersie króla w stroju polskim, w futurzej czapie ze strusimi piórami, w miśsiurce i futrze, na szyi łańcuch ze Złotym Runem. Portret ujęty w owalną ramę, poniżej napis: „Serenissimo Atq. Potentissimo Principi Ac Domino D. Ioanni Casimiro D.G. Regi Poloniae, Magno Duci Lithuaniae [...]”. Sygnowany na płycie: „Daniel Schultz pinxit”; „Wilhelmus Hondius Chalcographus Regius”; „Cum privilegio S.R.M. Gedani [1650]”. Rytował Wilhelm Hondius (po 1597-1652), grafik urodzony i wykształcony w Hadze, od ok. 1636 r. pracujący w Gdańsku, m.in. na zlecenie króla Władysława IV. Dla dworu królewskiego stworzył m.in. liczne portrety, wysoko cenione już przez współczesnych. Króla Jana Kazimierza portretował kilkakrotnie, w oferowanej grafice wzorując się na obrazie **Daniela Schultza (ok. 1615-1683), jednego z najwybitniejszych malarzy działających w Polsce XVII w.** Urodzony w Gdańsku, Schultz w latach 1649-1659 pracował w Warszawie, następnie powrócił do rodzinnego miasta. Uznanie i sławę przyniosły wspaniałe, barokowe portrety, w tym władców (Jana Kazimierza, Michała Korybuta Wiśniowieckiego, Jana III Sobieskiego), magnatów i patrycjuszy gdańskich. Portret króla w stroju polskim, zaginiony, obecnie znany jest jedynie dzięki grafice Hondiusa (grafik ograniczył wizerunek jedynie do popiersia). **Stan bardzo dobry, mocna odbitka. Bardzo rzadkie.** Lit.: Katalog portretów, t. 2, s. 126, poz. 1696. (Patrz tablica XXIX)

324. Jan III Sobieski (1629-1696), król Polski. Po 1683 r. 600,-

Miedzioryt; 10,8 x 16,6 (pl. 33,2 x 19,2)

Jan III Sobieski (przedstawiony w stroju polskim) i cesarz austriacki Leopold I ukazani na polu bitwy pod Wiedniem. Władcy w wieńcach laurowych, podają sobie prawe dłonie. U ich stóp zwłoki poległych Turków. W obu narożnikach medaliony z wersetami z psalmów, tekst biblijny także wpisany w promieniu pomiędzy głowami postaci. Poniżej i powyżej przedstawienia teksty w języku niemieckim. Grafika nie sygnowana, należąca do licznej grupy wydawnictw, które ukazywały się głównie w Niemczech po zwycięstwie pod Wiedniem. Najczęściej były one niechętne królowi Polski i pomniejszały jego rolę w wiktorii – oferowana grafika jest jedną z nielicznych, ukazujących w sposób alegoryczny spotkanie dwóch władców po bitwie. Po konserwacji, dorobiony fragment lewego marginesu. **Rzadkie.** Lit.: H. Widacka, Jan III Sobieski w grafice, Warszawa 1987, s. 65, poz. 28, il. 27 (bez tekstu). (Patrz ilustracja na stronie następczej)

325. August III (1696-1763), król Polski. Ryt. J. E. Ridinger. Ok. 1760 r. 1200,-

Miedzioryt; 33,8 x 25,2 (pl. 44,0 x 30,5)

Portret konny króla, w oddali panorama Drezna. Poniżej napis: „Augustus III Rex Poloniarum Elector Saxoniae etc: etc:”. Sygnowany na płycie: „Joh. El. Ridinger inv. et sculp. A. V.” – autorem portretu jest Johann Elias Ridinger (1698-1764), malarz, grafik i wydawca działający w Augsburgu, znany

324. Portret Jana III Sobieskiego i cesarza Leopolda I. Po 1683.

i ceniony jako autor przedstawień koni, polowań i zwierząt. Portret prezentuje dobry poziom artystyczny. Drobne zabrudzenia marginesu, poza tym stan dobry.

Lit.: E. Łomnicka-Żakowska, Graficzne portrety Augusta II i Augusta III Wettynów, Warszawa 1997, s. 422, poz. 67.

326. August III (1696-1763), król Polski. Ryt. C. H. Müller. Przed 1743 r. 700,-

Miedzioryt; 29,0 x 17,5 (1-2 mm marginesy)

Król przedstawiony w półpostaci, w zbroi i płaszczu królewskim, w bogato zdobionej ramie. Poniżej na cokole insygnia królewskie (z krzyżem orderu Orła Białego) oraz książęce, przedzielone rokokową tarczą herbową z Orłem, Pogonią i herbem Wettynów. Poniżej napis: „Friedrich August König in Polen etc. [...]”. Sygnowany na płycie – rytował C. H. Müller, grafik, działający w połowie XVIII w. Rycina powstała według rysunku J. M. Diehla, malarza notowanego w latach 1742-1748. Stan dobry.

Lit.: E. Łomnicka-Żakowska, Graficzne portrety Augusta II i Augusta III Wettynów, Warszawa 1997, s. 366, poz. 39.

(Patrz ilustracja)

327. Elżbieta Romanowa (1709-1762), cesarzowa Rosji. Ryt. J. C. Sysang. Przed 1757 r. 450,-

Miedzioryt; 33,0 x 20,5 (pl. 34,0 x 20,8)

Reprezentacyjny portret cesarzowej, córki Piotra I. Caryca ukazana do kolan, w bogatej sukni i płaszczu gronostajowym, z oznakami władzy cesarskiej (koroną, berłem z orłem dwugłowym oraz jabłkiem). Władczyni stoi przy oknie, we wnętrzu pałacowym (w tle tron). Poniżej napis: „Elisabeth Petrowna. Kayserin von Russland” oraz sygnatura. Rytował Johann Christoph Sysang (1703-1757), niemiecki grafik, pracujący głównie w Lipsku, autor wielu portretów. Stan dobry.

(Patrz ilustracja)

328. Stanisław August Poniatowski (1732-1798), ostatni król Polski. Ryt. A. Demarcenay. 1765 r. 400,-

Miedzioryt, częściowo punktowany, akwaforta; 15,5 x 10,0 (pl. 16,3 x 10,8)

326. C.H. Müller. August III Mocny. 1743.

327. J.C. Sysang. Elżbieta Romanowa. 1757.

Król w peruce, zbroi i płaszczu gronostajowym. Popiersie ujęte w owalny medalion, trzymany w szponach przez orła. W tle pełne chmur niebo, poniżej panorama Warszawy (imaginacyjna). Poniżej kompozycji dedykacja autora ryciny dla króla: „Stanislao Augusto Poloniae Regi...” oraz sygnatury. Rytował Antoine Demarcenay (1722-1811), francuski malarz, rzeźbiarz i grafik amator, działający w Paryżu. Wg H. Widackiej jest to jedna z najlepszych prac w dorobku artysty. Jej wykonanie poprzedziła korespondencja z władcą – prawdopodobnie Demarcenay zabiegał (bezsukutecznie) o stanowisko nadwornego sztycharza w Warszawie. Portret Poniatowskiego powstał według miniatury namalowanej przez **Fryderykę Bacciarelli** (1733-1809), żonę Marcella (powtarzającej wizerunek pędzla jej męża). Rycina cieszyła się dużą popularnością w II połowie XVIII w. i doczekała się kilku powtórzeń graficznych. Niewielkie naderwanie marginesu podklejone, drobne zabrudzenia, poza tym stan dobry.
Lit.: H. Widacka, *Splendor i niesława*, Warszawa 2008, s. 28, poz. 5, il.

(Patrz ilustracja na stronie następczej)

329. Stanisław August Poniatowski (1732-1798), ostatni król Polski. Ok. 1766 r. 600,-

Miedzioryt; 22,3 x 17,0 (pl. 23,7 x 17,8)

Popiersie króla w peruce, zbroi i płaszczu gronostajowym, ujęte w owalny medalion wsparty na cokole z napisem: „Stanislao Auguste Poniatowski, Roi de Pologne...”. Poniżej portretu kartusz herbowy na tle płaszczu gronostajowego, z Orłem, Pogonią i Ciolkkiem. Rycina nie sygnowana, znalazła się w wydanej w 1766 r. pracy Elie Bertranda, wybitnego szwajcarskiego uczonego, tytularnego radcy dworu Stanisława Augusta. Po konserwacji.

Lit.: H. Widacka, *Splendor i niesława*, Warszawa 2008, s. 38, poz. 10, il.

(Patrz ilustracja na stronie następczej)

330. Poniatowski Józef (1763-1813), książę, wódz armii polskiej, marszałek Cesarstwa. Ryt. J. Pichler wg J. Grassiego. 1790 r. 6000,-

333. F. Daziaro. Jan Kiliński. 1862.

334. J.F. Martin. Tadeusz Kościuszko. 1797.

Drzeworyt barwny; 64,0 x 42,0 (cała plansza)

Apoteoza Poniatowskiego – popiersie księcia w mundurze, ujęte w wieniec z liści laurowych i dębowych, w dekoracyjnej ramie skomponowanej z panopliów i liści laurowych. Na łufach armatnich wymienione miejsca bitew. Powyżej portretu Orzeł cesarski przytrzymujący szarfę z krzyżem Legii Honorowej. Poniżej scena śmierci Poniatowskiego w nurtach Elstery. Ponad kompozycją napis: „Gloire Nationale Poniatowski”; poniżej portretu obszerna nota biograficzna w języku francuskim oraz adres wydawniczy. Portret autorstwa François Georgina (1801-1863), wydany we francuskim warsztacie Charlesa Pellerina w Epinal. Ślady składania, drobne uszkodzenia krawędzi, poza tym stan dobry. Lit.: Katalog portretów (Suplementy), s. 36, poz. 6789.

333. Kiliński Jan (1760-1819), szewc warszawski, przywódca mieszczański w czasie Insurekcji Kościuszkowskiej. Lit. wyd. **F. Daziaro**. 1862 r. 700,-

Litografia na tincie; 21,5 x 16,5 (pl. 37,0 x 28,5)

Jan Kiliński w stroju polskim (w kontuszu i z pasem), z szablą w prawej ręce. W tle widok Warszawy, w tym przebudowana w stylu neogotyckim katedra św. Jana (widok nieukończony). Poniżej podpis: „Jan Kiliński szewc warszawski, pułkownik 20° Regimentu w r. 1794 1760-1819” oraz sygnatury. Grafika pochodzi z bardzo rzadkiego albumu „Portrety znakomitych mężów”, wydawanego od 1858 r. przez Franciszka Daziaro, Włocha działającego w Warszawie. Ryciny odbijane były w słynnym paryskim zakładzie Lemerciera, litografował **Christian Schultz** (1817-1882). Portret Kilińskiego pochodzi z ostatniej serii, wydanej 2 lata po śmierci Daziaro. Drobne zabrudzenia marginesów, poza tym stan dobry.

(Patrz ilustracja)

334. Kościuszko Tadeusz (1746-1817), generał, Najwyższy Naczelnik Siły Zbrojnej w Insurekcji 1794. Ryt. **J.F. Martin**. 1797 r. 800,-

Miedzioryt punktowy; 15,5 x 22,0 (naklejony na pl. 20,3 x 25,2)

Wizerunek Naczelnika leżącego na szezłagu z obwiązaną głową. Pod ryciną napis: „Thaddeus Kosciusko... Libertas animi Deo, corporis Paulo Petri filio” (Wolność duszy Bogu, (choć) ciało poddane Pawłowi, synowi Piotra). Portret został wykonany bez zgody Kościuszki w czasie jego wizyty w Sztokholmie, dokąd został zaproszony tuż po opuszczeniu rosyjskiego więzienia. Autor grafiki, nadworny rysownik Jan Fryderyk Martin (1755-1819), za namową intendenta dworu Pehra Thama (którego nazwisko widnieje również na rycinie), pod pretekstem odwiedzania Kościuszki zapamiętywał jego obraz, który rysował później z pamięci. Po konserwacji. Katalog BN nie notuje.

Lit.: M. Gumowski. Portrety Kościuszki, Lwów 1917, s. 49-50; Czapski 912.

(Patrz ilustracja)

335. W. Sharp. Tadeusz Kościuszko. 1800.

- 335. Kościuszko Tadeusz** (1746-1817), generał wojsk polskich i amerykańskich, Najwyższy Naczelnik w 1794 r. Ryt. **W. Sharp**. 1800 r. 1500,-

Miedzioryt; 37,8 x 43,0 (pl. 39,3 x 45,0)

Naczelnik leżący na kanapie z obwiązaną głową, z lewą ręką na oparciu, prawą na poduszce. Po stronie lewej stolik z książką i przyborami do pisania, w tle pejzaż przysłonięty kotarą. Poniżej: „Thaddeus Kosciuszko. Engraved by William Sharp from a Model in Wax done from the Life by C. Andras” oraz adres wydawniczy w Londynie. Autor grafiki, William Sharp (1749-1824), rysownik i rytownik angielski, jak podaje M. Gumowski, wzorował się bezpośrednio na obrazie olejnym Thomasa Stotharda (1755-1834), namalowanym na podstawie modelu woskowego wykonanego 3 lata wcześniej przez rzeźbiarkę Katarzynę Andrews podczas pobytu Naczelnika w Londynie. Wizerunek ten stał się bardzo popularny i doczekał się kilku wydań w XIX w. Stan bardzo dobry. **Bardzo rzadkie I wydanie.**

Lit.: M. Gumowski, Portrety Kościuszki. Lwów 1917, s. 51-52, il. 26.

(Patrz ilustracja)

- 336. Mikołaj I** (1796-1855), car Rosji. Lit. **Maurin**. I poł. XIX w. 500,-

Litografia kolorowana ręcznie; 35,0 x 24,5 (pl. 37,3 x 26,7)

Popiersie cara w mundurze, poniżej napis: „S.M. Nicolas 1er. Empereur de toutes les Russies né le 7 Juillet 1796”, faksymile podpisu, sygnatury oraz adres wydawniczy w Paryżu, Londynie i Nowym Jorku. Litografował Maurin (w I połowie XIX w. w Paryżu działało dwóch braci Maurin – Nicolas (1799-1850) oraz Antoine (1793-1860), tworzących portrety w technice litografii). Po konserwacji.

- 337. Kaczanowski Józef** (ok. 1800-?), właściciel dóbr Kordelówka na Podolu. **Kaczanowska Elżbieta** (z domu Bohomolec) (1812-1884). Portrety małżonków. Para rysunków. 1838 r. 3500,-

337. Elżbieta Kaczanowska i Józef Kaczanowski z córką. 1838.

Rysunki (ołówki, papier; portret kobiety podmalowywany gwaszem); 20,5 x 17,0 (w świetle oprawy; każdy)

Para portretów małżonków Kaczanowskich. Józef Morycz Kaczanowski, herbu Ostoja, urodzony ok. 1800 r., właściciel dóbr Kordelówka na Podolu. W 1830 r. ożenił się z Elżbietą z Bohomolców, z którą miał troje dzieci: Mikołaja (przyjaciela Hauke Bosaka), Aleksandrę (późniejszą żonę Józefa Beyzyma) oraz Marię (urodzoną w 1834 r., późniejszą ukochaną żonę generała Józefa Hauke Bosaka, bohatera powstania styczniowego). Portret Kaczanowskiego z córką (według opisu na odwrocie z Aleksandrą), sygnowany (nieczytelnie) i datowany „1838”. Na odwrocie opisy w języku francuskim – rysunki pochodzą ze spuścizny po wnuku Marii Hauke Bosak (małżeństwo doczekało się 3 córek oraz syna, osiadłego we Francji). Stan dobry. Oprawione w ramę 31,0 x 27,0 cm.

(Patrz ilustracje)

338. Kasprzewicz Jan (1860 – 1926), poeta. Rys. W. Mitarski. 1902 r. 1200,-

Tusz na papierze; 37,5 x 27,5 (cała plansza)

Portret młodopolskiego poety Jana Kasprzewicza **sygnowany piórkiem**: „W. Mitarski 1902”. Wilhelm Mitarski (1879-1923) – krytyk sztuki i malarz, związany z Krakowem. Wykształcony w tamtejszej Akademii, uczeń m.in. Jacka Malczewskiego, Teodora Axentowicza oraz Jana Stanisławskiego. Wykształcenie uzupełniał we Florencji oraz w Paryżu. Artysta malował niewiele i rzadko wystawiał, zajmując się głównie krytyką artystyczną. Jego dorobek to przede wszystkim pejzaże (w tym tatrzańskie) oraz studia portretowe. Po niewielkiej konserwacji, stan dobry.

(Patrz ilustracja na stronie następczej)

339. Skłodowska-Curie Maria (1867-1934), noblistka, fizyk i chemik, współtwórczyni nauki o promieniotwórczości, autorka pionierskich prac z chemii jądrowej. Po 1905 r. 600,-

Miedzioryt; 32,0 x 25,0 (pl. 52,5 x 36,0)

Portret uczoney w paryskim laboratorium, według fotografii z początku wieku. Nie sygnowany, wiernie oddający wygląd noblistki, znanej z niechęci do rozgłosu, jaki stał się jej udziałem po otrzymaniu w 1903 r. Nagrody Nobla. Równomierne zażółcenie papieru, poza tym stan dobry.

(Patrz ilustracja na stronie następczej)

340. Mościcki Ignacy (1867-1946), prezydent Rzeczypospolitej Polskiej. Ryt. I. Łopieński. Po 1926 r. 1500,-

338. W. Mitański. Portret Jana Kasprzowicza.

339. M. Curie-Skłodowska. Po 1905.

340. I. Łopieński. Ignacy Mościcki. Po 1926.

Akwaforta; 34,0 x 48,0 (pl. 44,0 x 63,0)

Sygnowana ołówkiem: „Ignacy Łopieński” oraz na płycie. Na odwrocie stempel: „Spółdzielnia artystyczna ś.p. Ignacego Łopieńskiego”. Popiersie Ignacego Mościckiego, prezydenta Rzeczypospolitej w latach 1926-1939. Rzadka praca graficzna Łopieńskiego (1865-1944) z okresu międzywojennego. Artysta jako jeden z nielicznych polskich grafików reprodukcyjnych czynnych w końcu XIX w. potrafił przestawić się na twórczość oryginalną. Jego prace, silnie związane z tradycją, cieszyły się uznaniem, zwłaszcza za precyzję i wirtuozerię techniczną. Artysta otrzymywał liczne nagrody, m.in. w 1936 r. nagrodę Miasta Warszawy oraz w 1929 r. medal srebrny na Powszechnej Wystawie Krajowej. Stan dobry.

(Patrz ilustracja)

SCENY HISTORYCZNE

- 341. [Bitwa pod Wiedniem]** – Cykl 10 rycin wg R. de Hooghe. Ryt. **J. Peeters**. Po 1683 r. 5500,-

10 akwafort; śr. 16,0 x 20,5 (pl. 16,5 x 28,0)

Sygnowane na płycie: „Per Iacobus Peeters Antver.”; „Per Roomjyn de Hooghe in.”. Cykl 10 rycin (komplet) ukazujący przebieg oblężenia i odsieczy Wiednia. Każda akwaforta sygnowana, opatrzona opisem (po francusku i flamandzku) i numerem. Pełne szczegółów i dynamizmu przedstawienia, dokumentujące różne etapy walki – na ryc. nr 7 (rozpoczęcie bitwy w Lesie Wiedeńskim przez jazdę polską) sztandar z herbem Sobieskiego Janiną, **na ryc. nr 9 król Jan III zdobywający chorągiew wezrya (najważniejszy moment bitwy)**. Autorem cyklu jest Roomeyn de Hooghe (1645-1708), niderlandzki malarz, grafik i rzeźbiarz, przedstawiciel późnego baroku, który za swą pracę dla króla Jana III otrzymał polską nobilitację. Oferowane grafiki zostały wrytowane i wydane przez Jacoba Peetersa (1637-1695), antwerpskiego miedziorytnika i wydawcę. Całość wydawnictwa „Odsiecz i oswobodzenie Wiednia w 1683 r.” obejmowała, obok 10 grafik z przedstawieniem bitwy, także 11 konnych portretów dowódców, w tym Jana III Sobieskiego. Niewielki ubytek dolnego marginesu planszy nr 2 (uzupełniony), drobne zabrudzenia, poza tym stan dobry. **Rzadkie**.

Lit.: H. Widacka, Jan III Sobieski w grafice XVII i XVIII w., Warszawa 1987, s. 15, 81, poz. 55, il. 44; Odsiecz wiedeńska 1683. Wystawa jubileuszowa w Zamku Królewskim na Wawelu. Katalog wystawy, Kraków 1990, t. I, s. 235-237, poz. 354-363 (ryt. de Hooghe).

(Patrz ilustracja na stronie następczej)

- 342. [Alegoria pierwszego rozbioru Polski]** – Kołacz królewski. Ryt. **J.E. Nilson**. Ok. 1773 r. 1200,-

Miedzioryt; 29,0 x 19,3 (pl. 30,3 x 20,8)

Słynna grafika w alegoryczny sposób przedstawiająca I rozbiór Polski. Król Stanisław August Poniatowski oraz monarchowie państw rozbiorowych (Katarzyna II, Józef II i Fryderyk II), wskazujący na mapę Polski. Kompozycję uzupełnia unosząca się Fama, dmąca w trąbę. Sygnowana na płycie: „J. E. Nilson fec. Et excud. A.V.” Autorem pierwotnej koncepcji ryciny był Francuz Jean Michel Moreau (1741-1814). Jego grafika, zapowiadana w prasie francuskiej w lutym 1773 r., z powodu zarekwirowania przez cenzurę i zniszczenia płyty, ukazała się w bardzo niewielkiej liczbie egzemplarzy. Dzięki swej sugestywności zyskała jednak dużą popularność i była wielokrotnie kopiowana przez różnych artystów – jeszcze w końcu XVIII w. oraz przez cały wiek XIX, stanowiąc wyraz zainteresowania Europą sprawami Polski. Oferowana rycina wykonana została (z jedynie niewielkimi zmianami) i wydana w Augsburgu przez Johannesa Esaiasa Nilsona (1721-1788), niemieckiego miniaturzystę, rysownika i rytownika. Po konserwacji, wzmocnione marginesy.

Lit.: Imago Poloniae, t. I, s. 125, poz. H39/3, il.

- 343. [Konstytucja 3 Maja]** – Apoteoza króla Stanisława Augusta Poniatowskiego. Ryt. **J. H. Loeschenkohl**. Po 3 V 1791 r. 4000,-

Akwaforta, miedzioryt, częściowo punktowany; 34,5 x 24,0 (pl. 40,0 x 27,8)

Kompozycja alegoryczno-symboliczna na cześć Konstytucji 3 Maja, z apoteozą Stanisława Augusta Poniatowskiego. Na tle parkowego krajobrazu z kaskadą obelisk z medalionem portretowym króla (w otoku napis: „Stanislaus Augustus Rex Poloniae”). W zwieńczeniu Orzeł trzymający w szponach jarzmo i dwa miecze. Po lewej stronie obelisku stoi postać kobieca – alegoria Konstytucji, z berłem i ustawami Konstytucji w prawej ręce, w lewej trzymająca nad portretem władcy koronę. Po stronie prawej ukazane trzy postacie kobiece: Polonia, budzona z letargu przez alegorię Bogactwa oraz jedną z Cnót Kardynalnych. Poniżej portretu królewskiego napis: „Restauratori Veteris Gloriam Regni”; na cokole: „Onus Leve”; poniżej na skale: „Ope Małachowski Sub Stanislae Augusto II et Friderico Augusto Felix Polonia”. Każdy z elementów ryciny posiada znaczenie alegoryczne, mające zobrazować odrodzenie Rzeczypospolitej dzięki uchwalonej Konstytucji (m.in. kaskada to siła i potęga, obelisk to nieśmiertelność i sława). Poniżej kompozycji napis: „Monumentum in felicem Revolutionem Regni Poloniae MDCCXCII”. Nie sygnowana, rytowana przez Johanna Hieronimusa Loeschenkohla (1753-1807), grafika, malarza, antykwariusza i wydawcę, działającego w Wiedniu. Dodane marginesy, stan bardzo dobry. **Wyjątkowa rzadkość**.

Lit.: H. Widacka, Splendor i nielawa, Warszawa 2008, s. 318, poz. 145, il.

(Patrz tablica XXIX)

341. J. Peeters. Bitwa pod Wiedniem. Cykl 10 rycin. Po 1683.

344. [Insurekcja kościuszkowska] – Tadeusz Kościuszko wzięty do niewoli podczas bitwy pod Maciejowicami. Po 1794 r. 700,-

Miedzioryt; 17,5 x 33,0 (pl. 21,0 x 35,0)

Ostatnie momenty bitwy pod Maciejowicami 10 października 1794 r. – Tadeusz Kościuszko otoczony przez Kozaków. Nie sygnowane, naiwne i nieporadne przedstawienie bitwy, podczas której wojska polskie pod dowództwem Najwyższego Naczelnika Siły Zbrojnej Narodowej Tadeusza Kościuszki zostały zaatakowane przez liczniejsze oddziały rosyjskie gen. por. Iwana Fersena. Po kilkugodzinnej bitwie powstańcy zostali pokonani, a ranny na polu bitwy Tadeusz Kościuszko dostał się do rosyjskiej niewoli. Starcie to przesądziło o upadku powstania. Poniżej przedstawienia tekst w języku niemieckim informujący o wydarzeniu – Tadeusz Kościuszko miał jakoby w tej chwili wypowiedzieć słowa „Finis Poloniae” (żadne ze źródeł o tym nie wspominało, natomiast epizod ten był szeroko opisywany w prasie pruskiej). Po konserwacji. Bardzo rzadki dokument pruskiej propagandy antypolskiej po upadku powstania kościuszkowskiego.

(Patrz ilustracja)

345. [Insurekcja kościuszkowska] – Rzeź Pragi 4 listopada 1794 r. 700,-

Miedzioryt; 16,7 x 32,9 (pl. 21,0 x 35,0)

Ostatnie starcie zbrojne powstania kościuszkowskiego, kiedy po przełamaniu obrony pod dowództwem gen. Józefa Zajączka przez wojska rosyjskie gen. Suworowa, dokonano masakry ludności cywilnej. Według źródeł zginęło wówczas ok. 20 tys. mieszkańców lewobrzeżnej Warszawy. Poniżej sceny walki tekst w języku niemieckim poświęcony wydarzeniom. Po konserwacji, ślad składania, drobne zabrudzenia. **Rzadkie.**

(Patrz ilustracja)

344. Bitwa pod Maciejowicami. Po 1794.

345. Rzeź Pragi 4 listopada 1794. Po 1794.

346. [Epoka napoleońska] – Wkroczenie wojsk francuskich do Warszawy 28 listopada 1806 r. Wyd. Basset. Po 1806 r. 1200,-

Akwaforta kolorowana; 31,0 x 39,0 (w świetle p-p)

Scena z okresu wojen napoleońskich, kiedy po pokonaniu Prus jesienią 1806 r. Napoleon wkroczył na ziemie polskie. Na tle fantastycznego widoku Warszawy (z Pałacem Kazanowskich w centrum) przedstawiono wojska francuskie, entuzjastycznie witane przez Polaków. Poniżej tytuł w języku francuskim („Entrée des Français dans Warsovie (!) le 28 Novembre 1806”) oraz opis wydarzenia w języku francuskim (Napoleon przybył do Warszawy 2 stycznia po południu). Nie sygnowana, wydana w Paryżu przez Basseta. Uproszczona wersja ryciny P. A. Le Beau, według koncepcji T. Ch. Naude-

BATAILLE DE SOMO-SIERRA.

347. Bitwa pod Somosierrą. 1809.

ta. Naddarcie w prawym dolnym narożniku (podklejone), zabrudzenia, poza tym stan dobry. Mocne dekoracyjne kolorowanie. Oprawiona w starą ramę 46,5 x 53,5 cm. **Rzadkie.**

Lit.: *Imago Poloniae*, t. I, s. 132, poz. H42/1, il.

(*Patrz tablica XXI*)

- 347. [Bitwa pod Somosierrą]** – „Bataille de Somo-Sierra”. Wyd. **Chereau**. Ok. 1809-1810 r. 2000,-

Miedzioryt, akwaforta, ręcznie kolorowana; 29,0 x 38,0 (pl. 34,5 x 53,5)

Szeroka panorama, ukazująca w nieco uproszczony, naiwny sposób pole bitwy pod Somosierrą. Poniżej tytuł oraz tekst w języku francuskim dotyczący wydarzenia w wersji wg 13 Biuletynu Armii Hiszpańskiej (o zwycięstwie zdecydowała „wspaniała szarża” szwoleżerów polskich pod dowództwem generała Montbruna - w rzeczywistości generał przekazał jedynie rozkaz cesarza, prawdziwym dowódcą szarży był pułkownik Kozietuński). Nie sygnowany, wzdłuż dolnego marginesu paryski adres wydawniczy (od XVII w. do początków XIX w. działała w Paryżu rodzina rytowników i wydawców Chereau). Zabrudzenia marginesu, dobrze zachowany, mocny kolor. **Rzadkie.**

(*Patrz ilustracja*)

- 348. [Śmierć Józefa Poniatowskiego]** – „Józef Xiążę Poniatowski ginie przebywając Elsterę 19 Października 1813”. Ryt. **Ph. Debucourt**. Ok. 1820 r. 3600,-

Akwatinta; 61,0 x 79,0 (przycięta do odcisku płyty)

Jedna z najbardziej znanych rycin w ikonografii księcia Józefa Poniatowskiego, autorstwa wybitnych artystów francuskich. Przedstawia moment śmierci księcia, który w ułańskim mundurze, na białym koniu, skacze w nurty Elstery. Poniżej tytuł w języku polskim i francuskim oraz sygnatury. Rycina powstała według słynnego obrazu **Horacego Verneta** (1789-1863), znakomitego malarza i litografa francuskiego, specjalizującego się w przedstawieniach historycznych i batalistycznych. Obraz ten był wystawiany na paryskich Salonach w latach 1817, 1819 i 1822 oraz wielokrotnie kopiowany w grafice – jako wyraz uwielbienia Europy dla bohaterskiego księcia (patrz także poz. 524). **Rytował Philibert Louis Debucourt** (1755-1832), wybitny malarz i grafik francuski, mistrz techniki akwatinty. Po konserwacji, zdublowana.

Lit.: Czapski, poz. 1472.

349. B. Wunder. Składanie ofiar na rzecz powstania listopadowego. Po 1831.

- 349. [Powstanie listopadowe]** – Składanie ofiar na rzecz powstania („Patriotische Opfer der Polen zur Rettung des Vaterlandes”). Ryt. **B. Wunder.** Po 1831 r. 200,-

Staloryt; 18,8 x 26,5 (pl. 20,0 x 32,5)

Scena oddawania kosztowności na potrzeby powstania listopadowego – po stronie prawej siedzący przy stole generał Chłopicki, w otoczeniu żołnierzy, pod sztandarami z Orłem, zbierający pieniądze i biżuterię od licznie zgromadzonych przedstawicieli różnych stanów (wśród nich m.in. zakonnik i Żydzi). Poniżej tytuł oraz tekst w języku niemieckim, mówiący o ofiarności polskiego społeczeństwa (Śłodszego nad Ojczyznę nie ma nic na Ziemi). Sygnowany na płycie – rytował Benedykt Wunder (1783-1858), malarz i grafik, pracujący w Norymberdze, autor serii przedstawień dotyczących powstania listopadowego (patrz poz. następne). Wydana przez Fryderyka Campe (1777-1846) w Norymberdze. Stan dobry. **Rzadkie** – katalog zbiorów Ludwika Gocla nie notuje. (Patrz ilustracja)

- 350. [Powstanie listopadowe]** – Koniec polskiej insurekcji („Das Ende der Polnischen Insurrection”). Ryt. **B. Wunder.** Po 1831 r. 200,-

Staloryt; 19,5 x 28,2 (pl. 19,7 x 32,3)

Przestraszeni wieśniacy polscy klęczący z białymi sztandarami przed wkraczającymi oddziałami rosyjskimi. Poniżej tytuł oraz tekst w języku niemieckim, informujący o klęsce powstania (oddziały Romarino przekroczyły granicę Galicji, Rybińskiego wkroczyły do Prus). Sygnowany na płycie – rytował Benedykt Wunder (1783-1858), malarz i grafik, pracujący w Norymberdze, autor serii przedstawień dotyczących powstania listopadowego (patrz poz. następna). Wydana przez Fryderyka Campe (1777-1846) w Norymberdze. Stan dobry. Lit.: Katalog zbiorów Ludwika Gocla, t. 2, s. 161, poz. 530.

- 351. [Powstanie listopadowe]** – Matka Polka broniąca dzieci przed porwaniem do Rosji („Der Polnischen Mutter Heldenmuth bei Abführung ihrer Kinder nach Russland”). Ryt. **B. Wunder**. Po 1831 r. 200,-

Staloryt; 19,5 x 28,0 (pl. 19,7 x 32,3)

Scena we wnętrzu – żołnierze rosyjscy uprowadzający dwóch chłopców z rąk zrozpaczonej rodziny. Poniżej tytuł oraz tekst w języku niemieckim, opisujący represje po upadku powstania - porwanie dwóch synów (6 i 9 lat) Antoniego Przeciszewskiego, powstańca z terenu Litwy, emigranta. Nie sygnowany – przypisany Benedyktowi Wunderowi, wydany przez Fryderyka Campe. Stan dobry. Lit.: Katalog zbiorów Ludwika Gocla, t. 2, s. 163, poz. 539.

- 352. [Ku pokrzepieniu serc]** – „Najświętsza Panna Marja, Matka Syna Bożego Jezusa Chrystusa, Królowa Korony Polskiej”. Lit. **Fr. Zieliński**. Po 1891 r. 500,-

Litografia barwna; 49,3 x 34,5 (cała plansza)

W centrum przedstawienia Matka Boska Częstochowska, poniżej na wstędze napis: „Królowo Polski módl się za nami”. Dookoła ułożone w owal herby ziem polskich (Wielkopolska, Małopolska, Wielkie Księstwo Litewskie) oraz władców elekcyjnych. W zwieńczeniu korona, tarcze herbowe z Pogonią i Orłem, całość ukazana na tle gronostajowego płaszcza. Poniżej tytuł oraz sygnatura – rycina wykonana w zakładzie Franciszka Zielińskiego w Krakowie, nakładem Towarzystwa Szkoły Ludowej; „Opracował według starego ryngrafu Leon Kalinowski”. Po konserwacji.

Lit.: W. Łysiak, *Empireum*, t. I (frontispis).

- 353. [Pomoc ofiarom I wojny światowej]** – „Podnieś rączkę Boże Dziecię...” (Matka Boska z Dzieciątkiem). Lit. wg **P. Stachewicza**. 1917 r. 300,-

Litografia barwna; 32,5 x 21,5 cm

Sygnowana: „P. Stachewicz” – Piotr Stachewicz (1858-1930), malarz krakowski, ceniony zwłaszcza za przedstawienia religijne. Odbita w krakowskim zakładzie artystyczno-litograficznym **Karola Krani-kowskiego**, działającym na przełomie XIX i XX w., znanym z wydawnictw patriotycznych. Wizerunek Matki Boskiej z Dzieciątkiem (ukazanym jako władca), poniżej Orzeł, data „24.12.1917” oraz napis: „Podnieś rączkę Boże Dziecię, błogosław Ojczyznę miłą” i „KBK” (Krakowski Biskupi Komitet Pomocy dla Dotkniętych Klęską I wojny światowej). Była to charytatywna organizacja, założona w Krakowie w marcu 1915 r. pod przewodnictwem biskupa Adama Sapięhy. Jej zakres działania z czasem rozszerzył się na całą Galicję; w jej strukturach działały sekcje: sanitarna, opieki doraźnej, opieki nad dziećmi. Po konserwacji, zdublowana.

(*Patrz ilustracja*)

STROJE. MUNDURY

- 354. [Oficer janczarów polskich]** – „Officier des Janissaires Polonois”. **Jean Baptiste Le Prince**. 1771 r. 800,-

Akwatinta, akwaforta; 20,5 x 16,0 (pl. 23,5 x 19,0)

Sygnowana na płycie: „Le Prince 1771”; poniżej tytuł. Oficer janczarów na tle bitwy. Autorem grafiki jest Jean Baptiste Le Prince (1734-1781), artysta francuski, uznawany za twórcę techniki akwatinty. Jego najświetniejsze prace powstały według rysunków sporządzonych podczas 5-letniego pobytu w Rosji. Oferowana praca to jedna z dwóch rycin, przygotowanych przez artystę po powrocie do Paryża, ukazujących janczarów polskich. Formacja ta była wyrazem orientalnej mody, panującej w XVIII w. w Europie. Wiadomo, iż tego typu straż pełniła służbę m.in. na dworze Jana III Sobieskiego, a potem Augusta II oraz magnaterii. Zabrudzenia marginesów, poza tym stan dobry.

Lit.: E. Rastawiecki, *Słownik rytowników polskich*, Poznań 1886, s. 249, poz. 5.

- 355. [Janczar polski]** – „Le Janissaire Polonois”. **Jean Baptiste Le Prince**. 1770 r. 800,-

Akwatinta, akwaforta; 20,3 x 15,8 (pl. 23,5 x 18,8)

Sygnowana na płycie: „Le Prince 1770”; poniżej tytuł. Janczar polski, ukazany na tle obozu wojskowego. Rycina powstała najprawdopodobniej na podstawie rysunku, jaki Jean Baptiste Le Prince przy-

353. Pomoc ofiarom I wojny. 1917.

355. J.B. Le Prince. Janczar polski. 1770.

gotował podczas podróży z Rosji do Paryża, kiedy mógł także odwiedzić Polskę. Szkice sporządzone wówczas artysta wykorzystał później do tworzenia bardzo popularnych ówczesnie grafik o modnej, wschodniej tematyce. Drobne zabrudzenia marginesów, poza tym stan dobry.

Lit.: E. Rastawiecki, Słownik rytowników polskich, Poznań 1886, s. 249, poz. 6.

(Patrz ilustracja)

356. [Oficer janczarów polskich] – „Officier des Janissaires Polonois”. Ryt. J.A. Klein według Jeana Baptisty Le Prince’a. 1809 r. 240,-

Akwaforta, akwatinta; 15,7 x 8,6 (pl. 20,5 x 12,8)

Sygnowana na płycie: „d’après Le Prince par”; „J. A. Klein 1809”. Rycina powtarzająca pracę Jeana Baptiste’a Le Prince „Officier des Janissaires Polonois” z 1771 r. (patrz poz. 354). Wczesna praca, z okresu studiów, Johanna Adama Kleina (1792-1875), cenionego malarza i grafika niemieckiego, jednego z czołowych reprezentantów Biedermeieru. Grafiki uczył się już od 1805 r. pod kierunkiem Ambrosiusa Gablera, następnie studiował w Akademii wiedeńskiej. Szczególnie ceniono go za przedstawienia scen batalistycznych oraz wizerunki zwierząt. Stan dobry.

357. [Wojsko polskie 1831] – „Kurpiki Ostrołęckie. Strzelcy piesze.” Ryt. F.K. Dietrich. 1831 r. 700,-

Akwatinta, akwaforta, ręcznie kolorowana; 16,5 x 12,0 (pl. 24,2 x 18,0)

Rycina z cyklu „Ubiory Wojska Polskiego z roku 1831”, wydanego w Warszawie przez Antoniego Dał Trozza, a dedykowanego przez autora „w dowód uszanowania” generałowi Skrzyneckiemu. Według tradycji za autora pierwowzorów rysunkowych uznaje się **Jana Feliksa Piwarskiego**, który był naocznym świadkiem walk powstania listopadowego. Rytował Fryderyk Krzysztof Dietrich (1779-1847), artysta przybyły z Niemiec, pionier techniki akwatinty na ziemiach polskich. Na rycinie ukazano pułkownika **Józefa Zaliwskiego**, jednego ze współtwórców sprzysiężenia Wysockiego, dowódcę oddziału „Kurpików Ostrołęckich” (walczących skutecznie w Puszczy Kurpiowskiej). Oddział ten uznawano za najlepszych strzelców w Polsce. Stan bardzo dobry. Efektowne, mocne kolorowanie.

Lit.: H. Widacka, Dietrichowie rytownicy warszawscy, Warszawa 1989, s. 164, poz. 142.

358. A. Bayot. Stroje z okolic Krakowa. Lata 40. XIX w.

- 358. [Stroje z okolic Krakowa]** – „Paysans et Juif des environs de Cracovie”. Lit. A. Bayot. Lata 40. XIX w. 900,-

Litografia kolorowana ręcznie; 27,7 x 38,0 (pl. 32,7 x 49,5)

Przedstawienie grupy chłopów w strojach z okolic Krakowa; pośród nich tradycyjnie ubrany Żyd. Litografował Adolphe Jean Baptiste Bayot (ur. 1810), malarz i grafik francuski; według rysunku **Charlesa Giraud** (1819-1892), w słynnym paryskim zakładzie Lemerciera. Pochodzi z dzieła B. Lauvergne'a „Voyages en Scandinavie, en Laponie” opublikowanego w latach 1842-1855, prezentującego dorobek francuskiej ekspedycji na północ Europy. Badaczom towarzyszyli artyści, którzy sporządzali rysunki, wydane następnie w formie litografii. Drobne zabrudzenia bocznych marginesów, poza tym stan dobry. Mocne, dekoracyjne kolorowanie.

(Patrz ilustracja)

- 359. [Ubiory ludu polskiego]** – „Mazury. Mazoviens”. Wg rys. W. Gersona. 1855 r. 1200,-

Litografia ręcznie kolorowana; 26,0 x 20,0 (w świetle p-p)

Scenka rodzajowa – dwie kobiety i mężczyzna rozmawiający na tle wiejskiej zagrody. Rycina pochodzi z albumu „Ubiory ludu polskiego”, wydanego przez Franciszka Daziara w 1855 r. Autorem rysunków był Wojciech Gerson (1831-1901), znany warszawski malarz, który w latach 50. XIX w. podróżował po Polsce. Przygotowane wówczas studia rysunkowe zostały powtórzone w litografii przez Emila Desmaisonsa (1812-1880), w zakładzie Lemerciera w Paryżu. Stan dobry, oprawiona w ramę 37,0 x 30,0 cm. **Bardzo mocny, ładny kolor** (patrz poz. następna).

(Patrz ilustracja)

- 360. [Ubiory ludu polskiego]** – „Krakowiacy. Kracoviens”. Wg rys. W. Gersona. 1855 r. 1200,-

Litografia ręcznie kolorowana; 26,0 x 20,0 (w świetle p-p)

Dwóch mężczyzn i kobieta w strojach z okolic Krakowa, rozmawiający na tle widocznego w oddali zamku. Rycina z albumu „Ubiory ludu polskiego”, według szkicu Wojciecha Gersona (patrz

359. W. Gerson. Mazowszanie. 1855.

360. W. Gerson. Krakowiacy. 1855.

poz. poprzednia). Stan dobry, oprawiona w ramę 37,0 x 30,0 cm. **Bardzo mocny, ładny kolor.**

(Patrz ilustracja)

361. [Stroje krakowskie] – „Fryzy krakowskie”. G. Pillati. 200,-

Litografia barwna; 35,5 x 84,0 cm

Dekoracyjne przedstawienie wieśniaków w barwnych strojach krakowskich. Sygnowana monogramem „G.P.” oraz „Rys. G. Pillati” – autorem kompozycji jest Gustaw Pillati (1874-1931), malarz, rysownik i pedagog, pochodzący ze znanej warszawskiej rodziny artystów. Uczył się w Warszawie (u W. Gersona), w krakowskiej Akademii, Paryżu i Monachium. Związany z Warszawą, malował głównie pejzaże oraz typy ludowe (przede wszystkim z Podhala, Huculszczyzny, Górnego Śląska i Łowicza). Litografia odbita w znanym warszawskim zakładzie Jana Cotty (działającym od lat 80. XIX w. do lat 20. XX w.); wydana przez Dom Wydawniczy A. Chlebowski „Świt” w Warszawie. Drobne uszkodzenia krawędzi, poza tym stan dobry (patrz poz. następane).

362. [Stroje łowickie] – „Łowickie”. G. Pillati. 200,-

Litografia barwna; 34,5 x 84,5 cm

Barwny korowód wieśniaków w charakterystycznych strojach łowickich (dekoracyjnych pasiakach). Sygnowana „G.P.” (Gustaw Pillati); odbita w zakładzie Jana Cotty, wydana przez Dom Wydawniczy „Świt” A. Chlebowskiego (patrz poz. poprzednia). Uszkodzenia krawędzi, poza tym stan dobry.

363. [Stroje z okolic Lublina] – „Lubelskie”. G. Pillati. 200,-

Litografia barwna; 33,5 x 84,0 cm

Ubiory charakterystyczne dla okolic Lublina – kobiece, męskie (w tym także wędrowny grajek i żebrak) oraz dzieci. Sygnowana „G.P.” (Gustaw Pillati); odbita w zakładzie Jana Cotty, wydana przez Dom Wydawniczy „Świt” A. Chlebowskiego (patrz poz. poprzednie). Uszkodzenia krawędzi, poza tym stan dobry.

(Patrz ilustracja na stronie następanej)

364. [Stroje z okolic Sieradza] – „Sieradzkie”. G. Pillati. 200,-

Litografia barwna; 34,5 x 84,0 cm

363. G. Pillati. Stroje z okolic Lublina. Pocz. XX w.

364. G. Pillati. Stroje z okolic Sieradza. Pocz. XX w.

Rodzina w strojach ludowych z okolic Sieradza, jadąca do pracy w polu. Sygnowana „G.P.” (Gustaw Pillati); odbita w Zakładzie Graficznym B. Wierzbicki i sk. (działającym w Warszawie od 1897 r. do lat 30. XX w.), wydana przez Dom Wydawniczy „Świt” A. Chlebowskiego (patrz poz. poprzednie). Uszkodzenia krawędzi, poza tym stan dobry.
(Patrz ilustracja)

GRAFIKA ARTYSTYCZNA I DEKORACYJNA. AKWARELE

XVII-XIX WIEK

365. Stefano della Bella (1610-1664) – Dwóch szlachciców polskich. 1646 r. 400,-

Akwaforta; 3,4 x 8,3 (1-2 mm margines)

Sygnowana na płycie: „S.D.B. fec.”. Stefano della Bella uznawany jest za jednego z największych europejskich grafików XVII w. Był mistrzem techniki akwaforty, działał we Florencji, Rzymie oraz na dworze królewskim w Paryżu. W jego dorobku szczególne miejsce zajmują prace o tematyce polskiej, powstałe pod wpływem wjazdu poselstwa Krzysztofa Opalińskiego do Paryża w 1645 r. oraz Jerzego Ossolińskiego do Rzymu w 1633 r. (patrz poz. 434). Będący świadkiem tych głośniejszych w Europie wydarzeń artysta sporządził szkice rysunkowe, które później wykorzystywał do tworzenia grafik. Oferowana rycina pochodzi z cyklu „Recueil de divers griffonnements et preuves d'eau-forte”, złożonego z 23 akwafort, częściowo powstałych właśnie pod wrażeniem wjazdu paryskiego. Po konserwacji.

Lit.: J. Talbierska, Stefano della Bella, Warszawa 2001, s. 82, poz. 145, il. s. 319

367. Stefano della Bella. Pachołek polski pojący konie. Ok. 1650-1660.

366. Stefano della Bella (1610-1664) – Jeździec węgierski. 1648-1650 r. 1100,-

Akwaforta; 18,7 x 18,0 (pl. 21,0 x 19,5)

Sygnowana na płycie: „S. D. Bella F.” Pochodzi z cyklu 11 rycin przedstawiających polskich i węgierskich jeźdźców na tle pejzażu (ujętych w tondo). Wizerunki te powstały według szkiców przygotowanych przez artystę w trakcie uroczystego wjazdu Krzysztofa Opalińskiego do Paryża w grudniu 1645 r. Pierwsze grafiki z tego cyklu powstały w 1648 r., częściowo w czasie pobytu grafika w Paryżu, a częściowo we Florencji. Seria ta uznawana jest za jedno z najlepszych dzieł w dorobku Stefano della Belli. Na dolnym marginesie dopisek piórem: „Cavalero Polacco”. Stan dobry.

Lit.: J. Talbierska, Stefano della Bella, Warszawa 2001, s. 183, poz. 34, il.

367. Stefano della Bella (1610-1664) – Pachołek polski pojący konie. Ok. 1650-1660 r. 600,-

Akwaforta; 7,8 x 12,5 (pl. 8,1 x 13,0)

Praca z późnego, dojrzałego okresu twórczości Stefano della Belli, kiedy artysta często przeprowadzał eksperymenty w zakresie techniki akwaforty. Zmieniając podłoże, sposób trawienia i żłobienia kresek dążył do osiągnięcia efektu swobodnego rysunku. Eksperymenty te zbliżyły jego twórczość do osiągnięć graficznych Rembrandta. Stan dobry (dorobione marginesy). **Rzadkie.**

Lit.: J. Talbierska, Stefano della Bella, Warszawa 2001; s. 186, poz. 42, ilustr. s. 435.

(Patrz ilustracja)

368. Falck Jeremiasz (1610-1677) – Święta Rodzina z Tobiaszem. 1655-1657 r. 3000,-

Miedzioryt; 28,0 x 39,8 (przycięty z pozostawieniem 1-2 mm marginesu)

Na tle rozległego pejzażu ukazana Święta Rodzina w otoczeniu aniołów i świętych, w centrum Tobiasz ofiarowujący Jezusowi rybę. Rycina wykonana według obrazu z kolekcji burmistrza Amsterdamu Gerarda de Reynsta. W latach 1655-1657 r. Jeremiasz Falck, najwybitniejszy polski grafik XVII w., przebywał w Amsterdamie, gdzie współtworzył ilustracje do katalogu zbiorów Reynsta. Do śmierci mecenasa artysta wykonał 18 rycin, wydanych w latach 1660-1671. Autorem obrazu „Święta Rodzina z Tobiaszem” był włoski malarz doby renesansu **Jacopo Palma Vecchio (1480-1528)**. Nieznacznym ślad składania pośrodku, poza tym stan dobry. **Rzadkie.**

Lit.: J. C. Block, Jeremias Falck, Danzig 1890, s. 29, nr 10

(Patrz ilustracja na stronie następnej)

368. J. Falck. Święta Rodzina z Tobiaszem. 1655-1657.

369. Falck Jeremiasz (1610-1677) – Ekstaza św. Pawła. 1655-1657 r. 3000,-

Miedzioryt; 38,0 x 28,5 (przycięty wokół odcisku płyty)

Święty Paweł siedzący pośród rozłożonych ksiąg, ponad nim muzykujące anioły oraz Trójca Święta. Grafika według obrazu **Johannesa Lisa** (ok. 1595-1629) z kolekcji burmistrza Amsterdamu Gerarda de Reynsta (patrz poz. poprzednia). Praca bliska stylowi warsztatu Rubensa, z którego uczniami Falck współpracował podczas pobytu w Amsterdamie. Stan dobry, na odwrocie nieaktualne pieczętki własnościowe. **Rzadkie.**

Lit.: E. Iwanoyko, Falck Polonus, s. 40, il. 42

(Patrz tablica XXVIII)

370. Falck Jeremiasz (1610-1677) – Cyklopi przygotowujący zbroję Achillesowi. 1655-1657 r. 1500,-

Miedzioryt; 40,0 x 35,0 (pl. 48,5 x 42,0)

Sygnowany na płycie: „**J. Falck Polonus sculp.**”; „Migielangelo de Caravagio Inventor”. Grafika według obrazu wielkiego malarza włoskiego baroku **Michelangela Caravaggio** (1573-1610), z kolekcji burmistrza Amsterdamu Gerarda de Reynsta (patrz poz. poprzednie). W XIX w. płyta była własnością kolekcjonera w Hildesheim, który w 1814 r. wykonał ponownie odbitki. Odbitka z początku XIX w. Podklejony górny margines, poza tym stan dobry.

Lit.: J. C. Block, Jeremias Falck, Danzig 1890, poz. 54

(Patrz tablica XXVIII)

371. Falck Jeremiasz (1610-1677) – Portret Daniela Dilgera, pastora ewangelickiego Kościoła Mariackiego w Gdańsku. 1648 r. 800,-

Miedzioryt; 30,0 x 20,5 (pl. 47,0 x 37,5)

Popiersie w owalnej ramie z napisem: „Daniel Dilgerus Gedanensis in patria evangelicus doctor et theologus ad annos L optime meritus nat: A: MDLXXII ob.: MDCXLV Martii”. Pod kompozycją sygnatury J. Falcka i autora pierwowzoru malarskiego S. Wägenera. Odbitka XIX-wieczna. Stan bardzo dobry.

Lit.: Czapski, poz. 391, katalog zbiorów BN nie notuje.

374. J.B. Le Prince. Lampa polska. 1770-1771.

372. Falck Jeremiasz (1610-1677) – Portret generała duńskiego Hansa Schacka.
1662 r. 1200,-

Miedzioryt; 23,5 x 15,8 (pl. 28,2 x 18,9)

Popiersie w owalnej ramie z napisem: „Hans Schack serenissimi Daniae Norvegiae etc. Regis supremus belli imperator aetat LII an. MDCLXII”. Poniżej portretu 2 czterowiersze w języku niemieckim i po łacinie, sławiące generała oraz dedykacja od Paula Tscherninga. Rycina sygnowana na płycie. Autorem portretu jest Karel van Mander III (1610-1672), malarz holenderski, pracujący na dworze w Kopenhadze. Rytował Jeremiasz Falck, który w czasie swoich podróży po Europie pracował m.in. w Kopenhadze (tamże przygotował wspaniały portret króla Danii, Fryderyka III). Odbitka XIX-wieczna.

Lit.: J. C. Block, Jeremias Falck. Sein Leben und seine Werke, s. 227-228, poz. 278

373. [Bacciarelli Marcello] – Portret Charlesa de Solier. Wg Hansa Holbeina Młodszego. 1757 r. 600,-

Miedzioryt; 35,7 x 26,0 (pl. 38,2 x 29,9)

Okazały, renesansowy portret francuskiego ambasadora w Londynie Charlesa de Solier, lorda de Morette (1480-1564), powstały podczas jego pobytu na dworze angielskim w latach 1534-1535. Namalowany przez Hansa Holbeina Młodszego (1497/8-1543), wybitnego malarza niemieckiego, pracującego na dworze króla Henryka VIII, uważanego za jednego z najlepszych portrecistów XVI w. W XVIII w. obraz znalazł się w Galerii Starych Mistrzów w Dreźnie, gdzie błędnie przypisano go Leonardowi da Vinci. W latach 50. XVIII w. na zlecenie króla przygotowano wydawnictwo „Recueil d'Estampes d'après les plus célèbres tableaux de la Galerie Royale de Dresde”, zawierające graficzne powtórzenia obrazów największych mistrzów ze zbiorów drezdeńskich. **Szkice do grafik opracował m.in. Marcello Bacciarelli (1731-1818)**, malarz pochodzenia włoskiego, związany później z dworem Stanisława Augusta Poniatowskiego. Oferowana grafika rytowana została przez **Jacoba Folkema (1692-1767)**, sztycharza holenderskiego. Poniżej portretu sygnatury, opis po francusku i włosku, przedzielony kartuszem z herbami Wettynów, Orłem i Pogonią. Oferowana grafika to plansza nr 5 z tomu II monumentalnego wydawnictwa. Stan bardzo dobry, mocna odbitka.

375. D. Chodowiecki. Satyra na nieuczciwych wydawców. 1781.

374. Le Prince Jean Baptiste (1734-1781) – Lampa polska. Piec. („La Lampe Polonoise” oraz „Le Poêle” – para grafik). 1770-1771 r. 1200,-

Akwatyny, akwaforty; 14,8 x 17,8 oraz 14,0 x 18,2 (przycięte do odcisku płyty)

Sygnowane na płycie: „Le Prince 1770” oraz „Le Prince 1771”. Jean Baptiste Le Prince, francuski malarz i grafik, uczeń Bouchera, tworzył sceny historyczne, pejzaże i portrety. Uważany jest za twórcę nowej techniki graficznej – akwatyny, w której osiągnął mistrzostwo (szczególnie lawowanej). W latach 1758-1764 odbył podróż do Rosji, gdzie powstały jego najważniejsze prace, dokumentujące życie codzienne, zwyczaje, stroje. W jego dorobku pojawiają się także prace o tematyce polskiej – oferowana rycina to **najsławniejsza praca artysty z tej grupy, tzw. „Lampa polska”**, ukazująca charakterystyczny sposób oświetlania wiejskich domów. Przedstawienie nawiązuje do opisów zawartych w dziele Aleksandra Gwagnina „Kronika Sarmacji europejskiej” z 1578 r. Druga z rycin ukazuje wnętrze chaty chłopskiej z dziećmi licznie zgromadzonymi przy piecu. Drobne zabrudzenia papieru, poza tym stan dobry. Ryciny zamontowane na jednej planszy. **Rzadkie.**

Lit.: E. Rastawiecki, Słownik rytoników polskich, Poznań 1886, s. 249, poz. 1,2 (Patrz ilustracja na stronie poprzedniej)

375. Chodowiecki Daniel (1726-1801) – Satyra na nieuczciwych wydawców („Werke der Finsternis”). 1781 r. 1200,-

Akwaforta; 18,0 x 25,3 (pl. 21,8 x 27,8)

Sygnowana na płycie: „D. Chodowiecki del. & sc. 1781”. Rycina przygotowana przez cenionego grafika Daniela Chodowieckiego (1726-1801), urodzonego w Gdańsku, działającego w Berlinie. Wykonana na zamówienie berlińskiego wydawcy Himburga, jest satyrą na nieuczciwych wydawców (uczciwy wydawca rozbierany przez nieuczciwych, wobec śpiącej sprawiedliwości). Rycina Chodowieckiego posłużyła nieznanemu rytonikowi do przygotowania w 1794 r. pracy poświęconej 3 rozbirowi Polski. Kompozycja odwrócona ukazywała króla Stanisława Augusta obdzieranego z szat przez

377. A. Zaleski. Z „Pamiętników” Paska. XIX w.

376. M. Płóński. Szlachcic. 1802.

Katarzynę II, wspieraną przez Fryderyka II i Józefa II, w obecności śpiącej sprawiedliwości, na tle bitwy, co mogło być nawiązaniem do wydarzeń Insurekcji Kościuszkowskiej. Stan dobry, mocna odbitka.

Lit.: E. Łomnicka-Żakowska, Ryciny Daniela Chodowieckiego w zbiorach Muzeum Narodowego w Warszawie, Warszawa 2007, s. 175, poz. 234, il.

(Patrz ilustracja)

376. Płóński Michał (1778-1812) – Szlachcic. 1802 r.

500,-

Akwaforta; 10,7 x 6,5 (pl. 12,1 x 7,7)

Sygnowana na płycie: „M. Płóński f. 1802”. Pochodzi z teki „Recueil de 19 planches...”, wydanej po raz pierwszy w 1802 r. w Amsterdamie, a następnie ponownie w 1805 r. w Paryżu (patrz poz. 446). Michał Płóński, uczeń Piotra Norblina, jest jednym z najciekawszych polskich grafików, kontynuujących tradycje rembrandtowskie. Stan dobry.

Lit.: W. Tatarkiewicz, Michał Płóński, Warszawa 1926, il.

(Patrz ilustracja)

377. Zaleski Antoni (1824-1885) – Pasek przed p. Straszewskim okazuje nad stawem talent swej wydry w łowieniu ryb. Obrazy z pamiętników J. C. Paska. XIX w.

400,-

Staloryt; 22,0 x 27,5 (pl. 24,5 x 33,0)

Scena z pamiętników Jana Chryzostoma Paska: „Poszliśmy z Panem Straszewskim nad staw i mówię Robak! Trzeba mi ryb dla gości, hul w wodę wydra poszła i wynieśla półmiskowego szczupaka, etc. et.”. Poniżej przedstawienia tytuł oraz sygnatury artystów – według obrazu Antoniego Zaleskiego, znakomitego malarza, wieloletniego współpracownika J. K. Wilczyńskiego, rytował Adolphe Audibrant (1810-?), malarz i grafik francuski, wystawiający w Paryżu w połowie XIX w. Ponad ryciną napis: „Album Wileńskie”. Stan dobry.

(Patrz ilustracja)

378. Matejko Jan (1838-1893) – Szkic ołówkiem do obrazu „Ślub Kazimierza Jagiellończyka i arcyksiężniczki austriackiej Elżbiety Habsburskiej”. 1890 r.

8500,-

Ołówek, papier; 32,0 x 24,0 (w świetle oprawy)

Rysunek sygnowany ołówkiem: monogram wiązany „JM” oraz data „1890”. Po stronie lewej szkic postaci męskiej (Kazimierza Jagiellończyka) i napis „Do Zaślubin”, po prawej szkic kompozycji wielo-

381. Z kolekcji W. Potockiego. Ok. 1779.

postaciowej. Na odwrocie oprawy odręczny wpis piórem: „Szkice Jana Matejki do obrazu „Zaślubiny Jana Kazimierza” (sic!). Na szkicu lewym w głębi naszkicowany obraz. Kupiono dnia 1.X.941 (?) od zięcia Matejki Prof. Józefa Unierzyskiego” (poniżej podpis nieczytelny). Józef Unierzyski (1863-1948) – malarz, profesor SSP w Krakowie, uczeń i zięć Jana Matejki (mąż Heleny (1867-1932), malarki i rzeźbiarki). Obraz olejny, namalowany na desce w 1890 r., stanowił prezent ślubny dla arcyksiężnej Marii Walerii, córki cesarza Franciszka Józefa, подарowany przez Galicyjski Komitet Krajowy. Obecnie uznawany za zaginiony, po raz ostatni odnotowany w 1929 r. (sprzedany za 5 000 dolarów w Krakowie przez hrabinę Lonvay, wdowę po arcyksięciu Rudolffie). Szkic nie wymieniony w katalogu K. Sroczyńskiej „Jan Matejko. Obrazy olejne”, Warszawa 1993. Pokazuje w sposób nieco odmienny postacie z obrazu olejnego, który przedstawiał moment wymiany obrączek przed błogosławiącym kardynałem Zbigniewem Oleśnickim. Stan dobry, oprawiony w głębokie passe-partout i złożoną ramę.

(Patrz tablica XXVIII)

379. Redlich Henryk (1838-1884) – „Stańczyk”. Według J. Matejki. 1886 r. 500,-

Miedzioryt; 31,0 x 42,5 (pl. 47,0 x 56,5)

Jedna z ostatnich prac w dorobku Henryka Redlicha, uznawanego za jednego z najlepszych interpretatorów dzieł Jana Matejki. Artysta pochodzenia żydowskiego, urodzony w Warszawie, wychowany we Wrocławiu, wykształcony w Dreźnie i Monachium, przez wiele lat pracował zagranicą. Współpracował z warszawskim oraz krakowskim TZSP, dla których wykonywał sztychowane reprodukcje dzieł uznanych malarzy. Miedzioryt według obrazu „Stańczyk” Jana Matejki (wystawionego po raz pierwszy w 1863 r. w Krakowie, obecnie w zbiorach Muzeum Narodowego w Warszawie) planowano wydać w 1883 r., jednak postępująca choroba artysty uniemożliwiła te plany. Redlich wyrył głowę Stańczyka oraz zaznaczył resztę kompozycji na płycie, ukończoną już po jego śmierci. Poniżej przedstawienia tytuł, sygnatury, pozwolenie cenzury, informacja iż „Oryginał jest własnością P. Michała Józefowicza w Warszawie” oraz napis: „Towarzystwo Zachęty Sztuk Pięknych w Królestwie Polskiem Członkom Swoim za rok 1886”. Po konserwacji, dorobione marginesy.

Lit.: SAP, t. VIII, s. 274

380. Łopieński Ignacy (1865-1944) – „Shylock i Jessyka”. Wg M. Gottlieba. 1300,-

Akwaforta; 50,5 x 38,0 (pl. 69,5 x 55,0)

Sygnowana na płycie (w obrębie obrazu): „M. Gottlieb 1876 Op. I”, „Drohobycz”. Stan przedliterowy, przed położeniem napisów. Rycina powstała według jednego z najważniejszych dzieł w dorobku Maurycyego Gottlieba (1856-1879), wybitnego malarza żydowskiego pochodzenia, ulubionego ucznia Matejki. Obraz, zaginiony w czasie II wojny światowej, powstał w 1876 r. w czasie pobytu artysty na studiach w Monachium. Scena jest ilustracją do „Kupca weneckiego” Szekspira. Kompozycja, wystawiona po raz pierwszy w 1877 r. we Lwowie w Szkole Przemysłowej, następnie w Warszawie, zyskała duże uznanie i została przeniesiona na dzieło graficzne przez Ignacego Łopieńskiego, grafika, medaliera, malarza, ze znanej warszawskiej rodziny brązowników. Łopieński, wykształcony w Warszawie, Paryżu i Monachium, uprawiał głównie grafikę reprodukcyjną. Jego prace według obrazów m.in. A. Bilińskiej, J. Matejki, J. Fałata, cieszyły się dużą popularnością. Artysta położył duże zasługi zwłaszcza dla rozwoju techniki akwaforty. Na odwrocie stempel: „Spuścizna artystyczna śp. Ignacego Łopieńskiego”. Zaplamienie lewego, dolnego narożnika (bez szkody dla kompozycji), niewielkie uszkodzenia krawędzi, poza tym stan dobry.

Lit: SAP, t. II, s. 428.

(Patrz tablica XXVIII)

381. [Potocki Wincenty] – „Vue de Landeck” (Pejzaż tyrolski). Ryt. F. Déquevauviller. Ok. 1779 r. 1500,-

Akwaforta, miedzioryt; 34,5 x 46,0 (w świetle oprawy)

Sielski, idealizowany pejzaż, z przedstawieniem średniowiecznego zamku Landeck w austriackim Tyrolu. Poniżej widoku tytuł oraz **przedzielona tarczą herbową z Pilawą dedykacją** w języku francuskim autora ryciny **dla właściciela obrazu – Wincentego Potockiego** (1740-1825), podkomorzego koronnego, właściciela m.in. Brodów, Zbaraża oraz Niemirowa. Potocki znany był jako wielki miłośnik sztuki i kolekcjoner, w swych pałacach w Niemirowie, Kowalówce oraz Warszawie (na Lesznie) zgromadził wiele wysokiej klasy dzieł sztuki oraz cenną bibliotekę. W czasie licznych pobytów w Paryżu dokonywał zakupów obrazów, rzeźb, grafik, numizmatów oraz książek. Rycina powstała według obrazu **Heinricha Carla Brandta** (1724-1787), malarza austriackiego. Rytował François Déquevauviller (1745-1807), grafik francuski, współpracujący przy wielu znaczących publikacjach ilustrowanych końca XVIII w. Grafika (wraz ze stanowiącym pendant pejzażem włoskim) opisywana była przez prasę paryską w 1779 r. Równomierne zażółcenie papieru, poza tym stan dobry. Oprawiona w ramę.

(Patrz ilustracja)

382. [Zimorodki] – „Der gemeine Eisvogel”. Ryt. J. K. Susemihl. Ok. 1820 r. 500,-

Miedzioryt, ręcznie kolorowany; 34,0 x 25,0 (pl. 38,0 x 30,0)

Wizerunek pary zimorodków autorstwa Johanna Conrada Susemihla (1767-1846), niemieckiego rysownika i grafika, który zasłynął jako autor znakomitych, wiernie oddających naturę wizerunków ptaków Europy i prowincji nadbałtyckich. Rycina powstała według szkicu jego brata Johanna Theodora (1772-1848). Stan dobry.

XX WIEK

383. Bartłomiejczyk Edmund (1885-1950) – „Hucuł z koniem”. 1932 r. 700,-

Drzeworyt barwny; 24,3 x 19,0 (26,0 x 21,0 w świetle p-p)

Sygnowany ołówkiem: „Edmund Bartłomiejczyk 1932” oraz monogramem na kločku. Praca jednego z najwybitniejszych grafików polskich okresu międzywojennego Edmunda Bartłomiejczyka. Artysta od 1926 r. objął pierwszą w Polsce katedrę Grafiki Użytkowej w Szkole Sztuk Pięknych. Pozostawił po sobie około 80 drzeworytów, w tym charakterystyczne dla niego drzeworyty wielobarwne. Tematyka jego prac często związana była z Huculszczyzną oraz Podhalem. Stan dobry. Oprawiony w ramę 43,5 x 37,0 cm.

384. Berlewi Henryk (1894-1967) – Mechanofaktura biało-czerwono-czarna. 1924-1961 r. 3000,-

385. A. Bunsch. Piszące dziecko. 1930.

Technika własna, litografia barwna; 60,5 x 49,0 (w świetle ramy)

Sygnowana ołówkiem: „H. Berlewi 1924-1961” oraz „32/200”. Jedna z najważniejszych prac czołowego artysty awangardowego okresu międzywojennego w Polsce. W latach 20. artysta zetknął się w Berlinie ze środowiskiem twórców awangardowych, pod wpływem których opracował nowatorską teorię mechanofaktury. Od 1928 r. zamieszkał w Paryżu, gdzie poświęcił się malarstwu portretowemu. Do zasad mechanofaktury powrócił w 1957 r., stając się prekursorem op-artu. Powtórzenie kompozycji powstałej w 1924 r. (gwaszu, obecnie w zbiorach Muzeum Sztuki w Łodzi). Stan dobry, oprawiona w ramę 62,5 x 51,0 cm.

(Patrz tablica XXX)

385. Bunsch Adam (1896-1969) – Piszące dziecko (portret syna). 1930 r. 1200,-

Pastel na papierze; 31,0 x 47,0 cm

Sygnowany: „Bunsch 1930”. Adam Bunsch, malarz, grafik, pedagog i dramaturg, związany z Krakowem, gdzie studiował pod kierunkiem J. Mehoffera. Jego spuścizna jest bardzo bogata i różnorodna, poza malarstwem olejnym i rysunkiem, zajmował się także grafiką (tworzył inspirowane sztuką japońską drzeworyty barwne), a po II wojnie św. projektował witraże. Szczególne miejsce w twórczości Bunscha zajmują portrety, zwłaszcza dzieci artysty, malowane w okresie międzywojennym, przez krytyków interpretowane jako wyraz afirmacji życia i sposób reakcji na traumatyczne przeżycia I wojny światowej. Stan dobry.

(Patrz ilustracja)

386. Cieślowski Tadeusz (1895-1944) – „Dom Pod Pelikanem”. 1938 r. 600,-

Drzeworyt; 16,3 x 11,0 (pl. 32,0 x 24,8)

Sygnowany na klocku monogramem: „TCS”. Widok wzniesionej w XVII w. kamienicy na rogu Placu Zamkowego i ulicy Piwnej (Kamienicy Pod Pelikanem) na warszawskim Starym Mieście. Praca z ostatniego okresu twórczości artysty. M. Grońska zwraca szczególnie uwagę na sposób opracowania chmur i nieba przez artystę i określa dzieło jako „piękny drzeworyt”. Stan dobry.

Lit.: M. Grońska, Tadeusz Cieślowski syn, Wrocław 1962, s. 58, 143, poz. 281

387. S. Cygler. Most. Okres międzywojenny.

387. Cygler Samuel (1898-1943) – Most. Okres międzywojenny. 800,-

Akwaforta; 12,5 x 16,0 (pl. 19,7 x 23,0)

Sygnowana ołówkiem: „S. Cygler”. Samuel Cygler, popularny w okresie międzywojennym malarz i grafik pochodzenia żydowskiego, członek ugrupowania „Jung Idysz”. Uczył się w Krakowie, początkowo pod kierunkiem T. Axentowicza, a następnie W. Weissa. Grafikę zaczął uprawiać podczas studiów w Hamburgu, uprawiał różne techniki – drzeworyt, litografię, techniki metalowe. Przez większą część życia związany z Będzinem, gdzie stworzył m.in. dekorację malarską tamtejszej synagogi. Jego prace, głównie o tematyce żydowskiej, były wielokrotnie nagradzane i wystawiane. Jego spuścizna obecnie obejmuje jedynie 70 prac – obrazów olejnych, akwarel i grafik (z których większość znajduje się w Muzeum Zagłębia w Będzinie). Stan dobry. **Rzadkie.**

(Patrz ilustracja)

388. Dawski Stanisław (1905-1990) – Głowa dziewczyny. Poł. XX w. 1000,-

Monotypia; 24,5 x 19,0 (pl. 36,0 x 26,5)

Sygnowana odręcznie: „Dawski” oraz monogramem na płycie. Charakterystyczna dla grafika praca – główka kobieca. Stanisław Dawski, artysta bardzo wszechstronny, odegrał znaczącą rolę w dolnośląskim środowisku artystycznym. Po 1945 r. związany z PWSSP we Wrocławiu, której był wieloletnim rektorem. Ostatnie lata życia spędził ponownie w Warszawie. Poza obrazami olejnymi oraz grafiką warsztatową tworzył rzeźby, prace w szkłe i ceramice. Stan dobry.

(Patrz ilustracja na stronie następnej)

389. Dąbrowski Henryk (1927-2006) – „Lublin”. 1950 r. 2000,-

Akwarela, ołówek na kartonie; 48,0 x 39,0 cm

Sygnowana tuszem: „Henryk Dąbrowski 1950”. Zaulek Starego Miasta w Lublinie. Dekoracyjna akwarela wybitnego rysownika, profesora Henryka Dąbrowskiego, wieloletniego kierownika Zakładu Rysunku, Malarstwa i Rzeźby na Politechnice Warszawskiej. Artysta uznawany jest za współtwórcę War-

388. St. Dawski. Głowa dziewczyny. Pol. XX w.

390. Pomnik Czarnieckiego w Tykocinie. 1973.

szawskiej Szkoły Rysunku. Współpracował także przy odbudowaniu zabytków Kazimierza, który stał się jednym z ulubionych tematów jego prac. Na odwrocie szkic architektoniczny. Niewielkie uszkodzenia krawędzi, poza tym stan dobry.
(Patrz tablica XXX)

390. Dąbrowski Henryk (1927-2006) – Pomnik Stefana Czarnieckiego w Tykocinie. 1973 r. 2500,-

Rysunek (tusze, kredka, akwarela, węgiel); 65,0 x 48,0 cm

Sygnowany długopisem: „Henryk Dąbrowski 1973”. Widok pomnika hetmana Stefana Czarnieckiego, stojącego na rynku w Tykocinie – pomnik ten uznawany jest za jeden z najstarszych monumentów świątecznych w Polsce, wzniesiony został w 1763 r. przez prawnuka hetmana Jana Klemensa Branickiego. Czarniecki, od 1661 r. właściciel dóbr tykocińskich, odbudował miasteczko po zniszczeniach potopu i dał początek jego świetności. Niewielkie ślady po taśmie klejącej na marginesie, poza tym stan dobry.
(Patrz ilustracja)

391. Flisak Jerzy (1930-2008) – „Przygody jeża spod miasta Zgierza”. Ok. 1984 r. 800,-

Akwarela, tusz; 19,4 x 21,3 cm

Ilustracja do bajki Wandy Chotomskiej „Przygody jeża spod miasta Zgierza”, napisanej w 1964 r. („Chcę mieć kilka znacznych ciotek, żeby ciotki zapraszały mnie na plotki i szarlotki”). Przygody jeża poszukującego rodziny były kilkakrotnie ilustrowane i wydawane; oferowana ilustracja znalazła się na str. 7 wydania „Naszej Księgarni” z 1984 r. Dzięki tej bajce jeż stał się symbolem miasta Zgierza, a samą autorkę w 2003 r. nagrodzono honorowym obywatelstwem miasta. Autor pracy - Jerzy Flisak był jednym z najpopularniejszych polskich ilustratorów. Zajmował się grafiką użytkową, rysunkiem satyrycznym, współpracował z wieloma czasopismami i wydawnictwami. Stan dobry. Na odwrocie stempel wydawniczy.
(Patrz ilustracja)

392. Gielniak Józef (1932-1972) – Żona artysty. 1956 r. 2400,-

Linoryt; 25,3 x 16,3 (pl. 29,8 x 21,0)

391. J. Flisak. Przygody jeża spod miasta Zgierza. Ok. 1984.

Sygnowany ołówkiem poniżej kompozycji: „J. Gielniak”. Bardzo rzadka, wczesna praca artysty, z okresu jego nauki pod kierunkiem S. Dawskiego. Józef Gielniak uważany jest za jednego z najwybitniejszych i najoryginalniejszych polskich grafików XX w. Urodzony w polskiej rodzinie we Francji, tam zaczynał swoją edukację artystyczną. Do Polski powrócił w 1950 r., jednak jego plany dalszych studiów pokrzyżowała choroba. Ciężko chory na gruźlicę zamieszkał w sanatorium Bukowiec koło Kowar. Od 1956 r. uczył się indywidualnie pod kierunkiem profesora Dawskiego (z PWSSP we Wrocławiu). Mimo oddalenia od centrów artystycznych uczestniczył w licznych wystawach, uzyskując wyróżnienia. Jego dorobek obejmuje jedynie 65 prac, są one wysoko cenione przez krytyków i zbieraczy. Lewy górny narożnik marginesu uzupełniony (bez szkody dla grafiki), poza tym stan dobry. **Bardzo rzadkie.**

393. Gielniak Józef (1932-1972) – „Kowary I”. 1957 r.

2400,-

Linoryt na bibułce; 18,0 x 23,5 (pl. 27,0 x 32,2)

Sygnowany ołówkiem poniżej kompozycji: „Kowary I”; „linoryt 57 r.”; „J. Gielniak”. Na dolnym marginesie pieczętka (uzupełniana ręcznie): „Centralne Biuro Wystaw Artystycznych Wrocław. Wystawa Ziem Nadodrzańskich we Wrocławiu. Rok 1959”. Praca z wczesnego okresu twórczości Gielniaka, kiedy kształcił się pod kierunkiem profesora Stanisława Dawskiego z PWSSP we Wrocławiu. Pierwsze linoryty artysty pozostawały jeszcze wiernie rzeczywistości - stopniowo dopiero poznawał możliwości linorytu i dochodził do własnego, odrębnego języka wypowiedzi artystycznej. Oferowana praca to artystyczna wizja miasteczka dolnośląskiego, w którym Gielniak spędził niemal całe dorosłe życie. Stan bardzo dobry. **Rzadkie.**

Lit.: M. Hermansdorfer, Józef Gielniak. Muzeum Narodowe we Wrocławiu 2006, s. 86, poz. 4, il. s. 8 (Patrz ilustracja na stronie następanej)

394. Grabiński Janusz (1929-1976) – Projekt plakatu reklamowego LOT-u. 1972 r.

3000,-

Akwarela, gwaz; 51,0 x 37,0 (cała plansza)

Sygnowana tuszem: „Grabiński”. Jedna z najbardziej znanych prac w dorobku artysty – projekt plakatu reklamowego dla Polskich Linii Lotniczych LOT, przedstawiający spaniela wyglądającego z podróżnej torby. Praca zawiera w pełni elementy charakterystyczne dla stylu Grabińskiego – lekkość w operowaniu techniką akwareli, żywą barwę, rysunek podkreślający wdzięk malowanych postaci

393. J. Gielniak. Kowary I. 1957.

zwierząt. Projekt ten został wykorzystany do wydania plakatu, pocztówki i wywieszki (na odwrocie naklejone karty z akceptacją do druku oraz liczne notatki redakcyjne). Bardzo dekoracyjne. Drobne uszkodzenia krawędzi, niewielkie ubytki farby.
(*Patrz tablica XXX*)

395. Grabiański Janusz (1929-1976) – Tomek Sawyer. Ok. 1975 r. 800,-

Technika własna (akwarela, tusz, gwasz); 28,5 x 21,0 cm
Ilustracja do klasycznej powieści dla młodzieży, napisanej w 1876 r. przez Marka Twaina. Janusz Grabiański przygotował oprawę graficzną „Przygód Tomka Sawera”, które w latach 1975-1976 ukazały się w kilku krajach europejskich (m.in. Holandii, Francji, Hiszpanii). Artysta, cieszący się uznaniem także poza Polską, współpracował wówczas z międzynarodowymi wydawnictwami, publikującymi głównie jego ilustracje do książek dla dzieci w całej Europie. Stan dobry.
(*Patrz ilustracja*)

396. Grabiański Janusz (1929-1976) – Lew i mysz. 800,-

Technika własna (akwarela, tusz, gwasz); 28,0 x 41,0 cm
Akwarela jednego z najwybitniejszych polskich ilustratorów bajek i książek dla dzieci, m.in. baśni braci Grimm, Andersena i elementarza Mariana Falskiego. Stan dobry.

397. Grabiański Janusz (1929-1976) – Kot. Lata 60.-70. XX w. 1200,-

Tusz, akwarela; 24,0 x 20,3 cm
Z serii mistrzowskich przedstawień zwierząt. Stan dobry.
(*Patrz ilustracja*)

398. Jabłczyński Feliks (1865-1928) – „Wenecja – wejście do Pałacu Dożów”. 1910 r. 1500,-

Ceratoryt ręcznie kolorowany; 32,0 x 18,5 (w świetle oprawy)
Sygnowany na płycie: „Jabłczyński 910”. Feliks Jabłczyński był jednym z najciekawszych polskich

395. J. Grabiński. Tomek Sawyer. Ok. 1975.

397. J. Grabiński. Kot. Lata 60.-70. XX w.

artystów; grafiką zaczął się zajmować od ok. 1907 r. dzięki przyjaźni z J. Pankiewiczem. Przeprowadzał liczne eksperymenty technologiczne, opracowując własne techniki, z których najbardziej charakterystyczną jest ceratoryt. W jego twórczości szczególne miejsce zajmują widoki architektoniczne, w tym wiele poświęconych zabytkom Włoch. Jak pisano już w epoce: „Jablczyński umie z murów dobywać duszę; jego ogrody stare, mosty, opowiadając o swej przeszłości, smucą się lub skrzą wesołością, tęsknią, pragną, żyją przeszłością i czasem obecnym” (I. Kossowska, s. 132). Stan dobry, oprawiona w ramę (na odwrocie naklejka łódzkiego zakładu M. Likermana).

Lit.: I. Kossowska, *Narodziny polskiej grafiki artystycznej 1897-1917*, Kraków 2000, s. 132, il. 138. (Patrz tablica XXX)

399. Jablczyński Feliks (1865-1928) – „Zamek”. 1920 r. 600,-

Ceratoryt kolorowany; 23,3 x 16,0 (32,0 x 22,5 w świetle oprawy)

Sygnowany ołówkiem: „F. Jablczyński 920” oraz „Zamek”. Widok Placu Zamkowego w Warszawie w kształcie z początków polskiej niepodległości (z istniejącą jeszcze wówczas bramą oraz zielenią przed neoklasycystyczną fasadą Zamku). Równomierne zażółcenie papieru, poza tym stan dobry.

400. Jablczyński Feliks (1865-1928) – „Łazienki”. 1921 r. 600,-

Ceratoryt kolorowany; 19,0 x 22,8 (24,5 x 33,5 w świetle oprawy)

Sygnowany ołówkiem: „F. Jablczyński 921” oraz „Łazienki”. Widok Pałacu na Wodzie w Warszawie, od strony Teatru na Wyspie. Równomierne zażółcenie papieru, poza tym stan dobry.

401. Jabłoński Mieszko (Mieczysław) (1892-1965) – „Św. Michał”. 1921 r. 700,-

Drzeworyt; 30,0 x 20,0 (pl. 31,5 x 21,0)

Mieszko Jabłoński, malarz i grafik, uczeń J. Malczewskiego na Akademii krakowskiej, następnie studia we Francji i Włoszech. Związany z Krakowem, pracował na tamtejszej ASP. Malował głównie obrazy olejne i akwarele (pejzaże, martwe natury, akty), **jego prace graficzne należą do rzadkości**. Po konserwacji.

(Patrz ilustracja na stronie następczej)

402. Jettmar Rudolf (1869-1939) – „Aurora”. XIX/XX w. 500,-

Akwaforta, akwatinta; 12,0 x 9,0 (pl. 18,0 x 14,0)

401. M. Jabłoński. Św. Michał. 1921.

402. R. Jettmar. Aurora. XIX/XX w.

Sygnowana ołówkiem: „Rudolf Jettmar” oraz monogramem na płycie. Utrzymana w stylu wiedeńskiej Secesji grafika, przedstawiająca Aurorę (Jutrzenkę), rzymską boginię świtu. Rudolf Jettmar – malarz, rysownik i grafik austriacki polskiego pochodzenia (urodzony w Zawodziu koło Tarnowa). Życiem i twórczością związany z Wiedniem, w latach 1910-1936 profesor tamtejszej Akademii, od 1898 r. członek „Wiedeńskiej Secesji”. Uważany jest za jednego z najważniejszych przedstawicieli europejskiego symbolizmu. Malował obrazy olejne oraz tworzył grafiki, głównie akwaforty. Do jego najważniejszych prac należą cykle ilustrujące „Raj utracony” Milтона oraz „Kaina” Byrona. W 1900 r. artysta został wyróżniony na Wystawie Światowej w Paryżu. Stan dobry.

(Patrz ilustracja)

403. [Momus – kabaret warszawski] – Zespół karykatur. M. Gajewski – Ostoja (Mir) oraz J. Sz wajcer (Jotes). 1908-1912 r. 2400,-

Zespół 11 rysunków (węgiel, kredka, tusz, pastel, ołówek); karty (średnio o wym. 20,0 x 16,0), wklejone do albumu (20,0 x 30,0; oprawa pap.)

Na pierwszej karcie odręcznie napisane: „Elita Kabaretu „Momus” warszawski 1908-1912. Zbiór karykatur „Mira”. Własność Stefana Mieleniaka (?)”. Album zawiera 10 karykatur, wykonanych w różnych technikach, sygnowanych „Mir”. Każda postać opisana – rysunki przedstawiają najważniejsze postacie związane z warszawskim kabaretem „Momus”: Władysław Jastrzębiec – Zalewski (pisarz dramaturg); Czesław Kaden (aktor komediowy); Zygmunt Kawecki (pisarz – satyryk); Jan St. Mar; Konrad Tom (literat); Zygmunt Trojanowski; Alfred Lubelski (muzyk); Adam Elertowicz; Arnold Szyfman (muzyk-aktor); St. Mrozińska (aktorka). Autorem rysunków jest Mirosław Gajewski – Ostoja (1867-1931), malarz, karykaturzysta i dziennikarz. Artysta specjalizował się głównie w karykaturach portretowych osób ze środowiska artystyczno-literackiego ówczesnej Warszawy. Współpracował także z pierwszym warszawskim kabaretem „Momus”, który działał w latach 1908-1910 w restauracji „U Stępka” na ul. Wierzbowej. W kabarecie tym, założonym przez przyszłego dyrektora Teatru Polskiego Arnolda Szyfmana, występowali aktorzy różnych pokoleń, teksty pisali m.in. Boy Żeleński, Adolf Nowaczyński. Ostatnia karykatura, sygnowana „Jotes” – jej autorem jest ceniony karykaturzysta okresu międzywojennego Jerry Sz wajcer (1892-1967). Każda karta z ochronną folią, kilka ostatnich kart pustych. Stan dobry.

(Patrz ilustracje)

403. Kabaret „Momus”. Zespół karykatur. 1908-1912.

404. Mrożewski Stefan (1894-1975) – „Złożenie do grobu”. 1929 r. 600,-

Drzeworyt; 15,0 x 17,0 (pl. 28,0 x 21,7)

Sygnowany ołówkiem: „Stefan Mrożewski Paris 1929”, „83/100” oraz monogramem wiązany na kločku „MS”. Praca wybitnego grafika polskiego, „czarodzieja rylca”, Stefana Mrożewskiego. Po studiach w Poznaniu, Krakowie i Warszawie (u Wł. Skoczylasa) podróżował i pracował w różnych krajach Europy. Po II wojnie światowej, spędzonej w Polsce, zamieszkał w Stanach Zjednoczonych. W okresie międzywojennym tworzył drzeworyty, po 1945 r. także malarstwo ścienne i ceramikę. Oferowana grafika powstała w 1929 r. podczas pobytu artysty w Paryżu. Stan dobry.

Lit.: Czarodziej rylca, katalog wystawy BN w Warszawie, 2004, s. 73, poz. 36, il. 23

405. Skoczylas Władysław (1883-1934) – Profil Janosika. 1923 r. 750,-

Drzeworyt na tincie; 21,5 x 21,5 (pl. 37,0 x 27,0)

Jedna z najbardziej znanych prac Władysława Skoczylasa – niezwykle zasłużonego dla rozwoju polskiej grafiki I połowy XX w. Skoczylas, mieszkając i pracując w Zakopanem, zetknął się z folklorem góralskim, który stał się dla niego ważnym źródłem inspiracji. Rycina stanowiła: „Dodatek artystyczny do zeszytu gwiazdkowego „Tygodnika Ilustrowanego” (zachowana bibułka ochronna). Stan dobry.

Lit.: T. Cieślowski syn, Władysław Skoczylas, Warszawa 1934, s. 109, poz. 49

406. Uniechowski Antoni (1903-1976) – „Poczet królów polskich”. 500,-

Rysunek – tusz, papier; 8,5 x 13,5 (pl. 15,0 x 22,0)

Finezyjna, pełna poczucia humoru wizja pocztu królów Polski w miniaturze, dzieło wybitnego ilustratora i rysownika Antoniego Uniechowskiego. W latach 20. XX w. studiował w SSP w Warszawie (pod kierunkiem K. Tichego i W. Jastrzębowski). Już przed wojną zajmował się sztuką użytkową, projektował plakaty, scenografie, współpracował z prasą i licznymi wydawnictwami. Sławę przyniosły mu ilustracje do klasycznych dzieł literatury, m.in. Bolesława Prusa, Henryka Sienkiewicza, Stefana Żeromskiego. Stan bardzo dobry.

(Patrz ilustracja na stronie następczej)

409. M. Walentyłowicz. Uliczka. XX w.

410. J. Wilkoń. Na tematy wschodnie (tusze).

410. Wilkoń Józef (ur. 1930) – Z cyklu „Na tematy wschodnie”. 1963 r. 500,-

Tusze, akwarela, gwasz; 26,5 x 28,5 cm

Sygnowany tuszem: „Wilkoń 1963”. Józef Wilkoń, jeden z najciekawszych polskich ilustratorów XX w., studiował historię sztuki na Uniwersytecie Jagiellońskim oraz na Wydziale Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych (dyplom w 1955 r.). Po przeprowadzce do Warszawy zajął się przede wszystkim ilustracją książkową. Współpracował z wieloma wydawnictwami, m.in. Naszą Księgarnią, Czytelnikiem, Ruchem oraz od 1963 r. z zagranicznymi. Jest autorem oprawy plastycznej ponad 100 książek dla dzieci i dorosłych oraz 60 pozycji zagranicznych. Laureat wielu prestiżowych nagród, często wystawiał (ostatnio w 2006 r. w Zachęcie), a jego prace są cenione i zbierane na całym świecie (szczególnie w Japonii). Stan dobry.

Lit.: Polska ilustracja książkowa, Warszawa 1964, il. s. 151 (inna pozycja z tej serii)

(Patrz ilustracja)

411. Żurawski Władysław (1888-1963) – „Kosiarze”. 1934 r. 800,-

Drzeworyt na bibułce, ręcznie kolorowany; 19,5 x 17,5 (20,5 x 18,5 w świetle p-p)

Sygnowany ołówkiem poniżej kompozycji: „W. Żurawski 1934”; „Kosiarze (drzeworyt)” oraz monogramem „ŻW” na klocku. Władysław Żurawski – malarz, grafik, ilustrator i pedagog, wykształcony w krakowskiej ASP, w okresie międzywojennym związany z Sokolem w województwie lwowskim. Od 1928 r. artysta zajął się przede wszystkim twórczością graficzną, wiele wystawiał, odnosząc sukcesy. Lata 1930-1939 uważane są za najlepsze w jego dorobku, zaś szczególne miejsce zajmują w nim prace związane z folklorem huculskim. Oferowany drzeworyt powstał w 1930 r., następnie był kilkakrotnie wystawiany; odbitka z 1934 r. Drobne zabrudzenia marginesu, poza tym stan dobry. Oprawiony w ramę 32,0 x 30,0 cm

Lit.: I. Rylska, Katalog zbiorów Gabinetu Grafiki. Muzeum Narodowe we Wrocławiu 1983, s. 204, poz. 670

412. Żurawski Władysław (1888-1963) – „Luty”. 1930 r. 600,-

Drzeworyt na bibułce, ręcznie kolorowany; 24,3 x 20,1 (pl. 28,5 x 23,5)

Sygnowany ołówkiem poniżej kompozycji: „W. Żurawski 1930” oraz monogramem „ŻW” na klocku. Przedstawienie świętego Macieja (którego święto obchodzono 24 lutego), w stylizowanym huculskim stroju, poniżej napis: „Św. Maciej zimy (!) traci lub bogaci”. Plansza druga z teki „Dwanaście miesięcy w przypowieściach ludowych”, przygotowanej w latach 1928-1929. Teką ta uznawana jest za jedną z największych osiągnięć artysty. Równomierne zażółcenia, naklejona na większą kartę.

Lit.: I. Rylska, Katalog zbiorów Gabinetu Grafiki. Muzeum Narodowe we Wrocławiu 1983, s. 200, poz. 643

(Patrz ilustracja na stronie następnnej)

412. W. Żurawski. Luty. 1930.

413. W. Żurawski. Marzec. 1930.

413. Żurawski Władysław (1888-1963) – „Marzec”. 1930 r. 600,-

Drzeworyt na bibułce, ręcznie kolorowany; 24,3 x 20,0 (pl. 28,1 x 22,0)

Sygnowany ołówkiem poniżej kompozycji: „W. Żurawski 1930” (nieco zatarte) oraz monogramem „ŻW” na klocku. Scena Zwiastowania (świętowanego 25 marca), stylizowana w stylu folkloru huculskiego. Poniżej napis: „Na Zwiastowanie zlatują się bocianie”. Plansza trzecia z teki „Dwanaście miesięcy w przypowieściach ludowych”, przygotowanej w latach 1928-1929. Równomierne zażółcenie papieru, poza tym stan dobry. Patrz poz. poprzednia.

Lit.: I. Ryłska, Katalog zbiorów Gabinetu Grafiki. Muzeum Narodowe we Wrocławiu 1983, s. 200, poz. 6434

(Patrz ilustracja)

EKSLIBRISY SŁAWNYCH BIBLIOTEK

414. [Biblioteka Sienieńskich] – Ekslibris. Pocz. XVIII w. 1200,-

Miedzioryt; 9,2 x 14,8 cm

Herb Dębno z klejnotem, w bogato dekorowanym kartuszu. Powyżej na wstędze napis: „Insignia de Sienno Sienienciorum” oraz „Dębno”. Sygnowany na płycie: „Scotin”. Ekslibris biblioteki Stanisława Sienieńskiego, proboszcza skierniewickiego, kanonika poznańskiego, autora wydanego w 1733 r. kazania „Słowo przedwieczne”. Ubytek niewielkiego fragmentu w części dolnej, uzupełniony, zapisek piórem na dolnym marginesie. **Bardzo rzadkie.**

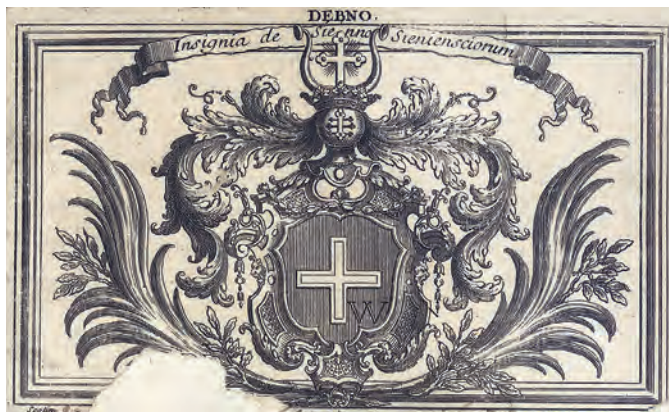
(Patrz ilustracja)

415. [Biblioteka klasztoru Dominikanów w Grodnie] – Ekslibris. Koniec XVIII w. 250,-

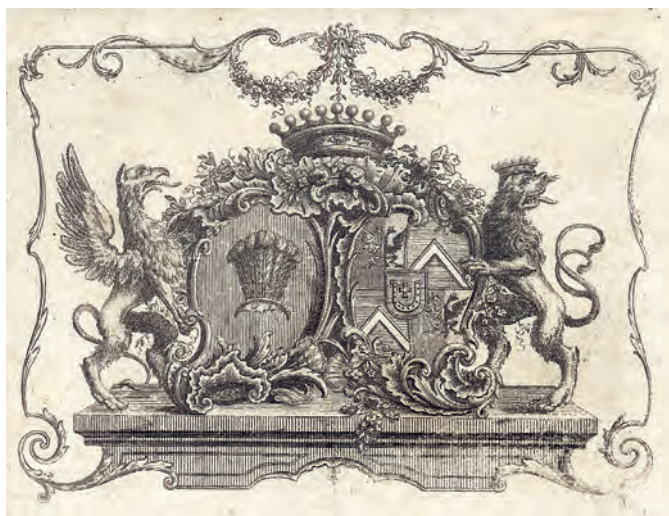
Miedzioryt (ramka – drzeworyt); 4,0 x 6,3 cm

Napis: „Bibliothecae Conventus Grodniensis Ordinis Praedicatorum”; dookoła ozdobna ramka. Zakon Dominikanów został sprowadzony do Grodna w XVII w. przez Fryderyka i Krystynę z Pocięjów Sapiechów. Biblioteka powstała w 1762 r. dzięki fundacji księdza Dominika Siwickiego, następnie wzbogacana darami i zakupami. W chwili kasaty zakonu w 1832 r. liczyła 15 000 woluminów – część z nich znalazła się później w Wilnie. Stan dobry.

Lit.: E. Wittyg, Ex-librysty polskie, s. 13.

414. Ekslibris biblioteki Sienińskich. Pocz. XVIII w.

416. Ekslibris biblioteki Jerzego Augusta Mniszcha z Dukli. 1760-1765.

416. [Biblioteka Jerzego Augusta Mniszcha z Dukli] – Ekslibris (wersja I). Ryt. G. J. Marstaller. 1760-1765 r. 1500,-

Miedzioryt, akwaforta; 12,0 x 15,5 cm

W bogato zdobionym, rokokowym kartuszu dwie tarcze herbowe – Kończyc (trzymany przez gryfa) oraz herb własny Brühlów (trzymany przez lwa) pod koroną hrabiowską. Nie sygnowany, jest dziełem G. J. Marstallera (zm. po 1786), rytownika pracującego w Polsce od lat 50. XVIII w., uznanego za jednego z najwybitniejszych grafików warszawskich 2 poł. XVIII w. W 1 poł. lat 60. wykonał w trzech wariantach ekslibris marszałka Jerzego Augusta Mniszcha i jego drugiej żony Marii Amalii Fryderyki Brühl, córki pierwszego ministra Augusta III Sasa. Mniszech, stronnik Sasów, po wyborze Stanisława Augusta osiadł w swych dobrach w Dukli, gdzie pragnął stworzyć ośrodek życia kulturalnego i politycznego. Szczególną rolę odegrała Dukla podczas konfederacji barskiej – w pałacu częstym gościem był m.in. Kazimierz Pułaski. Pałac był także siedzibą loży masońskiej. Jak pisze W. Wittig, nie wiadomo nic o bibliotece – jej część została przewieziona w połowie XIX w. przez Ossolińskich (następnych właścicieli Dukli) do Lwowa. Po konserwacji, stan dobry. **Bardzo rzadkie.**

Lit.: H. Widacka, Marstaller, nadworny sztycharz Stanisława Augusta, Warszawa 1996, s. 22, il. 7 (Patrz ilustracja)

- 417. [Biblioteka Jerzego Augusta Mniszcha z Dukli] – Ekslibris (wersja III). Ryt. G. J. Marstaller. 1760-1765 r. 700,-**

Miedzioryt, akwaforta (odbitka w kolorze niebieskim); 7,5 x 10,5 cm

Bardzo rzadka wersja barwna ekslibrisu biblioteki Jerzego Augusta Mniszcha z Dukli, wykonanego przez G. J. Marstallera (patrz poz. poprzednia).

Lit.: H. Widacka, Marstaller, nadworny sztycharz Stanisława Augusta, Warszawa 1996, s. 24, il. 9

- 418. [Biblioteka Michała Jerzego Mniszcha w Wiśniowcu] – Ekslibris. Po 1783 r. 600,-**

Akwaforta; 10,7 x 7,5 cm

Orzeł trzymający w szponach nieregularny kartusz z herbem Końcyc. Za nim laska marszałkowska, poniżej wiszące trzy ordey: św. Andrzeja, Orła Białego, św. Aleksandra Newskiego. Poniżej napis: „Ex Libris Mich. Comitis Vandalini Mniszech”. Michał Jerzy Wandalin Mniszech (1742-1806), marszałek wielki koronny, polityk, prawnik, bibliofil, wykształcony się w warszawskim Collegium Nobilium, później w Anglii, Szwajcarii i Włoszech. Zwolennik reform i oświecenia, opracował projekt organizacji akademii nauk oraz muzeum narodowego. Uhonorowany został kilkoma odznaczeniami polskimi i rosyjskimi. Kompletował i uzupełniał odziedziczone po rodzicach zbiory obrazów, miniatur i książek, które gromadził z pasją w Wiśniowcu. Szczególnie interesowały go dzieła prawnicze oraz dokumenty dotyczące 2. połowy XVIII wieku. Stan dobry.

Lit.: E. Wittyg, Ex-librissy polskie, s. 50.

- 419. [Biblioteka w Wiśniowcu] – Ekslibris. Po 1881 r. 400,-**

Staloryt; 7,5 x 7,0 cm

Herb rodziny Demidoff, zwieńczony koroną i otoczony wstęgą orderową, ujęty po obu stronach dekoracyjnymi festonami, poniżej na wstędze dewiza: „Acta non verba”. Dookoła napis: „Château de Wichnewetz P. A. Démidoff”. Pałac Wiśniowieckich i Mniszców, mieszczący wspaniałą, stale wzbogacaną bibliotekę, w latach 50. XIX w. stała się własnością Włodzimierza Broel-Plater, który zinwentaryzował zbiory i przyłączył swój księgozbiór. W 1881 r. pałac wraz ze zbiorami został zlicytowany, wiadomo, iż część księgozbioru zakupił znany lwowski antykwariusz Igiel. Wiśniowiec stał się własnością znanej rosyjskiej rodziny Demidoff. Ekslibris Pawła Aleksandrowicza Demidoff (1869-1935), który na przełomie XIX i XX w. rozbudowywał pałac i kontynuował tradycje kolekcjonerskie (sygnowany przez znaną paryską firmę Agry). Stan dobry.

- 420. [Biblioteka Wincentego i Marii Krasińskich w Warszawie] – Ekslibris. 1803-1822 r. 400,-**

Miedzioryt; 3,0 x 4,8 cm

Ekslibris z napisem: „Z Biblioteki W. i M. Hrabiów Krasińskich” oraz dopisany piórem numer „1956”. Wincenty Krasiński (1782-1858), założyciel i I ordynat opinogórski, generał okresu napoleońskiego (dowódca 1 Pułku Szwoleżerów Gwardii Cesarskiej), ojciec poety Zygmunta. W 1803 r. zawarł małżeństwo z Marią Urszulą z Radziwiłłów (zmarłą w 1822 r.). Ich wspólny księgozbiór dał początek słynnej Bibliotece Ordynacji Krasińskich (założonej w 1844 r.). Stan dobry.

Lit.: E. Wittyg, Ex-librissy polskie, s. 135.

(Patrz ilustracja)

- 421. [Biblioteka Ludwika Kondratowicza] – Para ekslibrisów. I poł. XIX w. 300,-**

Cynkotypia; 6,0 x 15,7 oraz 5,7 x 9,5 cm

Ludwik Kondratowicz (1823-1862), poeta i tłumacz epoki romantyzmu, używający pseudonimu Władysław Syrokomla, pracował początkowo w Załuczu, a następnie w Wilnie. Jak pisze E. Wittyg, nie wiadomo nic o jego bibliotece. Dwa różne formaty ekslibrisu, z napisem „Ze zbioru Książ Ludwika Kondratowicza”, miejscem na odręczne wypełnienie „Oddział” i „N. katalogu” oraz „Ostrzeżenie. Osoby, którym się użyczają książki do czytania, proszone są nie udzielać ich innym; zbytęcznym byłoby dodawać, że zwrot książek cało i czysto jest pożądanym”. Stan dobry.

Lit.: E. Wittyg, Ex-librissy polskie, s. 132.

420. Ekslibris biblioteki Wincentego i Marii Krasieńskich w Warszawie.

422. [Biblioteka Józefa Halka Ledóchowskiego] – Ekslibris. II poł. XIX w. 400,-

Cynkotypia; 10,5 x 7,3 cm

Herb Szaława trzymany przez dwóch rycerzy, powyżej korona hrabiowska oraz klejnot z labrami i dewiza na wstędze: „Aurum Respice Mores”. Poniżej herbu napis: „Josephus Halka de Ledóchów Comes Ledóchowski Stemmatis Szaława”. Całość ujęta w delikatną, dekoracyjną ramkę. Stan dobry. (Patrz tablica XXXVI)

423. [Biblioteka Ledóchowskich] – Ekslibris. Początek XX w. 300,-

Cynkografia; 10,4 x 6,5 cm

Utrzymany w stylu modernizmu ekslibris – ptak unoszący się ponad pałacem, napis: „Ex Libris I. L. Ledochowskich” oraz herby małżonków. W części dolnej miejsce na wpisanie numeru katalogowego. Stan dobry.

424. [Biblioteka Tyszkiewiczów] – Ekslibris. II poł. XIX w. 250,-

Cynkotypia; 9,5 x 7,5 cm

Herb Tyszkiewiczów Leliwa na tle płaszcza gronostajowego z koroną hrabiowską i klejnotem. Wykonany w paryskim zakładzie graficznym Agry. Stan dobry.

425. [Biblioteka Tyszkiewiczów w Czerwonym Dworze] – Ekslibris. Francja, 1903-1915 r. 250,-

Staloryt; 10,0 x 8,0 cm

Herby Leliwa i Korczak na tle płaszcza gronostajowego z koroną hrabiowską i klejnotem. Poniżej napis: „Z Biblioteki Hr. Tyszkiewiczów w Czerwonym Dworze”. Ekslibris biblioteki Benedykta Jana (1875-1948) i Róży z Branickich (1881-1953) Tyszkiewiczów, których ślub miał miejsce w 1903 r. Z tej okazji para młoda otrzymała od ojca, Benedykta Henryka, pałac w Czerwonym Dworze, słynny dzięki kolekcji dzieł sztuki i bibliotece. Majątek znajdował się w rękach rodziny do 1915 r. Ekslibris wykonany w paryskim zakładzie Agry. Drobne zabrudzenia, poza tym stan dobry. (Patrz tablica XXXVI)

426. [Biblioteka Ordynacji Zamoyskiej] – Ekslibris. 1815 r. 300,-

Miedzioryt; 10,7 x 7,7 cm

Herb Zamoyskich Jelita z dewizą „To mniey boli”; powyżej: „Z Biblioteki Ordynacyi Zamoyskiej roku 1815”, poniżej: „Stanisław Ordynat Zamoyski”. Ekslibris zamówiony przez Stanisława Kostkę Zamoyskiego (1775-1856), prezesa Senatu Królestwa Polskiego, specjalnie do biblioteki przeniesionej do Pałacu Błękitnego w Warszawie. XII Ordynat w 1800 r. przejął bibliotekę ojca i brata i połączył je ze

zbiorami swoimi. W 1811 r. zakupił Pałac Błękitny, gdzie przeniósł książki z Zamościa, Podzamcza i częściowo Klemensowa. Książki opatrywane były ekslibrisami z datami 1804 lub 1815. Wg informacji Muzeum Zamojskich w Kozłowce autorem ekslibrisu mógł być Johann Friedrich Bruder (1782-1838), rysownik i rytownik niemiecki, sprowadzony do Polski przez S. K. Zamoyskiego. Stan dobry.
Lit.: Biblioteka Ordynacji Zamojskiej, Warszawa 2005, s. 23.

427. [Biblioteka Ordynacji Zamojskiej] – Ekslibris. 1815 r. 150,-

Miedzioryt; 8,8 x 6,0 cm

Herb Zamojskich Jelita z dewizą „To mniey boli”; powyżej: „Z Biblioteki Ordynacyi Zamoyskiej roku 1815”. Ekslibris zamówiony przez Stanisława Kostkę Zamoyskiego (1775-1856) specjalnie do biblioteki przeniesionej do Pałacu Błękitnego w Warszawie (patrz poz. poprzednia). Stan dobry.
Lit.: Biblioteka Ordynacji Zamojskiej, Warszawa 2005, s. 23-25.

428. [Biblioteka Ordynacji Zamojskiej] – Ekslibris. 150,-

Cynkotypia; 9,3 x 2,3 cm

Herb Zamojskich Jelita, z koroną hrabiowską i Półkociczem, poniżej napis: „Biblioteka Ord. Zam.”. Jedna z odmian ekslibrisu zamówionego przez Stanisława Kostkę Zamoyskiego dla tworzonej przez niego w Pałacu Błękitnym biblioteki (patrz poz. poprzednie). Stan dobry.

429. [Biblioteka Stanisława Kostki Zamoyskiego] – Ekslibris. 300,-

Cynkotypia; 9,4 x 6,8 cm

Herb Jelita na tle płaszczka gronostajowego, zwieńczony koroną hrabiowską z Półkociczem. Powyżej: „Stanislaus C. O. Zamoyski Anno 1804”; poniżej: „Ex Bibliotheca C. O. Zamoyski Scolis Zamoscensibus Consacratae”. Ekslibris Stanisława Kostki Zamoyskiego (1775-1856), według miedziorytu z 1804 r. Stan dobry.

430. [Biblioteka Józefa Zamoyskiego] – Ekslibris. II poł. XIX w. 100,-

Cynkografia; 4,7 x 4,7 cm

Herb Jelita z klejnotem i koroną hrabiowską, trzymany przez dwóch rycerzy, poniżej na wstędze dewiza: „To mniej boli” oraz napis: „Józef Zamoyski”. Józef Zamoyski (1835-1878) – agronom i hodowca koni wyścigowych, dziedzic dóbr Stara Wieś. Drobne zabrudzenia, poza tym stan dobry.

EKSLIBRISY ARTYSTYCZNE

431. Cieślewski Tadeusz syn (1895-1944) – Klocek drzeworytniczy do ekslibrisu Tadeusza Lesznera. 1943 r. 2500,-

Drewno – klocek o wymiarach 9,5 x 6,0 x 1,0 cm

Oryginalny klocek do drzeworytu langowego – ekslibrisu Tadeusza Lesznera (1895-1967), prawnika, wielkiego znawcy i kolekcjonera ekslibrisów i książek. Klocek powstał w Warszawie w 1943 r. Dołączona odbitka z tegoż klocka. **Wielka rzadkość – dorobek artysty spłonął podczas Powstania Warszawskiego.** Wg informacji właściciela jest to jedyny zachowany klocek do ekslibrisów Cieślewskiego. Na odwrocie klocka stempel własnościowy Lecha Kokocińskiego. Ślady farby, stan dobry.

Lit.: M. Grońska, Tadeusz Cieślewski syn, Warszawa 1962, s. 166, poz. 421, il. 73.

(Patrz ilustracja)

432. Cieślewski Tadeusz syn (1895-1944) – Zespół 56 ekslibrisów oraz 3 grafiki. 1930-1944 r. 1500,-

Drzeworyty (w tym 4 barwne); różne formaty (od 8,0 x 5,0 do 12,0 x 7,5)

11 ekslibrisów **sygnowanych ręcznie ołówkiem**; 18 sygnowanych na klocku (najczęściej gmerkiem) Zbiór ekslibrisów (poza dwoma – własnym z 1930 r. oraz Archiwum Miejskiego w Warszawie z 1938 r.) powstałych w latach 1940-1944. Znaki książkowe stanowią bardzo ważną część dorobku graficznego Tadeusza Cieślewskiego syna (wg M. Grońskiej przeszło czwartą część). Pierwsze znaki powstawały już w okresie studiów artysty, ale większość z nich (spośród 149 wszystkich skatalogowanych)

431. T. Cieślewski syn. Klocek drzeworytniczy.

432. T. Cieślewski syn. 56 ekslibrisów.

432. T. Cieślewski syn. Zespół 56 ekslibrisów. 1930-1944.

Cieślowski wykonał podczas II wojny światowej. Było to wynikiem współpracy artysty z Tadeuszem Lesznerem i Tadeuszem Przyppowskim oraz ożywienia ruchu kolekcjonerskiego i ścisłej współpracy artystów z bibliofilami. Dzięki wsparciu przyjaciół grafik powrócił do pracy przerwanej przez wybuch wojny, a także zyskał oparcie materialne. Ekslibrisy te, powstałe w ostatnim okresie jego życia, stanowią nieodłączną część dorobku artystycznego i są ściśle, stylistycznie powiązane z pozostałymi pracami. Grafik od najmłodszych lat wyrastał w kulcie książki, potem już jako ukształtowany artysta współpracował przy opracowaniu graficznym edycji bibliofilskich. Przyjaźnił się także z wieloma ważnymi postaciami życia artystycznego oraz przedstawicielami środowiska kolekcjonerów i bibliofilów. W oferowanym zbiorze znajdują się m.in. ekslibrisy Edwarda Chwalewika, Tadeusza Przyppowskiego, Ludwika Wiktora Kielbassa, Tadeusza Lesznera, Andrzeja Banacha. Dołączono dwie karty z życzeniami świątecznymi (z 1933 i 1935 r.), z widokami warszawskiej Starówki oraz rzadką (nie notowaną w katalogu M. Grońskiej) grafikę „Warszawa – Wolne Miasto Gdańsk – Kraków” (6,0 x 10,6 cm; sygnowana na kločku „T. Cieśle”). Stan dobry.

Lit.: M. Grońska, Tadeusz Cieślowski syn, Warszawa 1962, s. 63-69.

(Patrz tablica XXXVI oraz ilustracje na stronie poprzedniej)

433. [Secesja] – Zespół 48 ekslibrisów. XIX/XX w. 1200,-

1. **Bastanier Hans** (1885-1966) – zespół 15 ekslibrisów. 1905-1937.

Techniki metalowe (głównie akwaforty); różne wymiary (śr. 13,0 x 14,0 cm)

Trzy **sygnowane ołówkiem**, pozostałe na płycie. Utrzymane w stylu secesji ekslibrisy Hansa Bastaniera, grafika niemieckiego działającego w Berlinie. Większość oferowanych prac pochodzi z lat 1905-1912.

2. **Bayros Franz** (1866-1924) – Zespół 3 ekslibrisów. XIX/XX w.

Akwaforta, druk; różne wymiary (śr. 9,0 x 8,0 cm)

Sygnowane na płycie. Franz von Bayros (Marquis de Bayros) – jeden z najbardziej skandalizujących grafików europejskich czasów „Fin de Siècle”, słynny dzięki ilustracjom literatury erotycznej. Wykształcony w wiedeńskiej Akademii, związany z tamtejszym środowiskiem dekadentem. Największe sukcesy odnosił przed I wojną światową, działając w Monachium, Paryżu, Włoszech.

3. **Heroux Bruno** (1868-1944) – Zespół 8 ekslibrisów. XIX/XX w.

Akwaforty; różne wymiary (śr. 18,0 x 11,0 cm)

Jedna **sygnowana ołówkiem**, pozostałe na płycie. Bruno Heroux, malarz i grafik niemiecki, pracujący w Lipsku. W latach 90. XIX w. studiował na tamtejszej Akademii, następnie był profesorem grafiki tamże. Zajmował się przede wszystkim grafiką i ilustracją, szczególnie wysoko ceniono jego ekslibrisy, utrzymane w stylu symbolizmu.

4. **Kaiser Anton** (1863-1944) – Zespół 2 ekslibrisów. XIX/XX w.

Akwaforta, druk artystyczny; różne wymiary (śr. 16,0 x 12,0 cm)

Sygnowane na płycie. Anton Kaiser, grafik austriacki, pracujący w Wiedniu, wykształcony w tamtejszej Akademii.

5. **Krupa-Krupiński Emil** (1872-1924) – Ekslibris. 1909 r.

Akwaforta, akwatinta; 11,0 x 8,5 cm

Sygnowana na płycie. Emil Krupa – Krupiński, malarz i grafik niemiecki, wykształcony i pracujący w Dusseldorfie oraz Bonn, ceniony jako portrecista.

6. **Liebing Alfred** (1867-?) – Zespół 3 ekslibrisów. XIX/XX w.

Akwaforty; różne wymiary (śr. 17,0 x 10,0 cm)

Sygnowane ołówkiem oraz na płycie. Alfred Liebing, malarz, rysownik i grafik, działający w Lipsku, uczeń tamtejszej Akademii, popularny ilustrator.

7. **Lilien Efraim Moses** (1874-1925) – Zespół 6 ekslibrisów. XIX/XX w.

Druki artystyczne; różne wymiary (śr. 11,0 x 8,0 cm)

Sygnowane na płycie. Efraim Moses Lilien, artysta pochodzenia żydowskiego, urodzony w Drohobyczu, rysownik, grafik i ilustrator. Uczył się początkowo w Krakowie, od 1899 r. mieszkał w Berlinie, następnie od 1920 r. w Brunzwiku. Zajmował się głównie ilustracją i grafiką książkową, współpracował z wieloma niemieckimi, a także polskimi wydawnictwami. W 1902 r. wydał cieszący się dużym powodzeniem zbiór ekslibrisów. W oferowanym zbiorze znalazł się znak książkowy znanego antykwariusza Martina Breslauera (dat. 1899 r.) oraz filozofa, badacza chasydyzmu Martina Bubera (1910 r.).

8. **Orlik Emil** (1870-1932) – Ekslibris. XIX/XX w.

Akwaforta; 7,5 x 7,0 cm

Sygnowana monogramem na płycie. Emil Orlik, malarz, grafik, fotograf i scenograf, żydowskiego pochodzenia, urodzony w Pradze, następnie związany z Monachium i Berlinem (członek berlińskiej Secesji).

433. Zespół 48 ekslibrisów autorstwa znanych grafików europejskich. XIX/XX w.

9. Stassen Franz (1869-1949) – Zespół 2 ekslibrisów. XIX/XX w.

Druk artystyczny; 14,0 x 9,0 oraz 10,0 x 6,5 cm

Sygnowane na płycie. Franz Stassen, malarz i ilustrator, absolwent berlińskiej Akademii, autor około 50 ekslibrisów.

10. Struck Hermann (1876-1944) – Zespół 7 ekslibrisów. Ok. 1906-1908 r.

Akwaforty; różne wymiary (śr. 10,5 x 7,0 cm)

Sześć grafik **sygnowanych ołówkiem** oraz na płycie (w tym gwiazdą Dawida). Hermann Struck – artysta niemiecki pochodzenia żydowskiego, absolwent Akademii w Berlinie, członek tamtejszej Secesji. Po I wojnie światowej osiadł w Palestynie. Zajmował się głównie grafiką oraz ilustracją.

Stan grafik dobry.

(Patrz tablica XXXVI oraz ilustracje)